БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 4 (7034) ЯНВАРИИН 6 ЧЕТВЕРГ 1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Лекционно пропагандые улам саашадань һайжаруулха

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ, тэдэнэй дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэрие һайжаруулгада лекци, элидхэлнүүдые уншалга угаа ехэ удхашанартай юм. Партийна организацинуудай олон тоото пропагандистнууд, лекторнүүд болон элидхэлшэд хүдэлмэришэдтэй, колхозшгуудтай, залуушуултай үдэр бүхэндэ золгохо зуураа, марксизм-ленинизмын сэсэн мэргэн һургаалые, советскэ арадай үмэнэ Коммунистическэ партиин табяад байһан асари ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ аргануудые тайлбарилна, тэдэнэй һонирхоһон асуудалнуудта ойлгосотойгоор харюусана. Эгээл тиимэһээ лекционно пропаганда гээшэ партиин ябуулдаг идеологическа хүдэлмэриин шухала участогынь болоно.

КПСС-эй XIX съездын, партиин ЦК-гэй һүүлэй үедэ идеологическа асуудалнуудаар гаргаһан тогтоолнуудай, мүн КПСС-эй обкомой IV пленумэй тогтоолой ашаар 1954 ондо манай республика дотор лекционно пропаганда зарим тэды һайжараа. Партиин айкомуудай элидхэлшэд болон лекторскэ группын гэшүүд, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй лекторнүүд арад зоной дунда общественно-политическэ болон естественно-научна темэнүүдээр элидхэлнүүдые, лекцинүүдые олоор уншадаг болоо. Партийна комитедүүд лекционно пропагандын удхые һайжаруулгада, теоретическэ ба политическэ бэлэдхэлтэй лекторнүүдые шэлэн ололгодо анхаралаа ехээр табидаг болоо. Партиин Ториин, Баргажанай, Закаменай, Курумканай айкомууд научно-атеистическэ болон естественно-научна асуудалнуудаар лекци уншадаг лекторнүүдэй семинарнуудые үнгэргөө. Ториин аймагай Желтуринска, Алцагай, Кударын аймагай Шараголой, Баргажанай аймагай Уланай, Сэлэнгын аймагай Загастайн болон бусад аймагуудай хүдөөгэй олон лекторскэ нэгэдэлнүүдэй гэшүүд һүүлэй хэды һара соо научно-атеистическэ болон естественно-научна асуудалнуудаар, советскэ демократи тухай олон лекци болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байна. Лекционно пропагандада багшанар олоороо хабаадалсадаг болобо. Лекци болон элидхэлнүүдэй идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ анхарал ехээр табигдана.

Гэхэтэй хамта, лекционно пропаганда эмхидхэлгэдэ нилээд ехэ дутагдалнууд бии байһаар. КПСС-эй айкомуудай болон горкомуудай элидхэлшэдэй, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүдэй, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй лекторнүүдэй олонхинь лекцинүүдые зохёолгодо ба уншалгада үшөө эдэбхи багатайгаар хабаадалсана. Партиин Зэдын, Бичурын, Хориин айкомууд лекционно пропагандые ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ. Эдэ айкомуудай пропаганда ба агитациин таһагууд уншагдаһан лекцинүүд тухай мэдээ суглуулгаар хүтэлбэрилгэеэ хизаарлана. Ямар бэлэдхэлтэй хүнүүд лекци уншалгада хабаадуулагданаб, уншагдаһан лекци болон элидхэлнүүд удхынгаа талаар ямар бэ гэжэ шалганагүй. Эдэ аймагуудай МТС-үүдэй зонодохи партиин айкомой инструкторска группанууд лекционно пропаганда һайжаруулгада ёһотой анхарал табинагүй. Хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй, МТС-үүдэй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын лекторнүүдэй хүдэлмэрие тэдэнэр хүтэлбэрилнэгүй, агитационно-пропагандистска хүдэлмэри ябуулхадаа тэдэнэртэ түшэглэнэгүй.

Партийна, советскэ органуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд хүн зоной үмэнэ элидхэл, лекци уншанагүй. Зэдын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Дабаин 1954 оной туршада нэгэшье лекци уншаагүй. Тэрэшэлэн партиин Мухаршэбэрэй айкомой секретарьнууд нүхэд Шигин, Караманов, партиин Бичурын айкомой секретарь нүхэр Хлебников гэгшэд колхозшгуудай дунда лекци, элидхэл уншанагүй.

Уншагдадаг лекцинүүдэй удхань үшөөл обор байһаар. Марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадта туһаламжа болгон уншагдахаар хараалагдаһан лекцинүүд саг соогоо, хүсэдөөр уншагданагүй. Түүхэдэ арад олониитын дүүргэдэг үүргэ тухай, советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидагша хүсэн болохо Коммунистическэ парти тухай, хүдэлмэришэд ба колхозно таряашадай хани барисаае бэхижүүлхэ тухай, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажалай бүтээсые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ зорилгонууд тухай лекци болон элидхэлнүүд тон үсөөн уншагдана.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ харуулагдаһан түрүүшүүлэй дүй дүршэлые, наукын туйлалтануудые дэлгэрүүлгэдэ, тэдэниие ажалда нэбтэрүүлгэдэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд үшөөл һулаар, оролдолго хэшээл багатайгаар хандана. Манай национальна баялиг болгошо түрүү дүршэлые ажахын бүхы һалбаринуудта заримгойгоор нэбтэрүүлхэ гээшэ мэргэжэлтэн бүхэнэй, түрүү советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг болоно.

Промышленность ба хүдөө ажахыда туйлагдаһан амжалтануудай үндэһэ һуури дээрэ арад зоной ажабайдалые улам саашадань һайжаруулха, арадуудай хоорондо бата бэхи эб найрамдал байгуулха ба бэхижүүлхэ гэһэн Парти, Правительствын дотоодын ба гадаадын политикые үргэн олониитэдэ ойлгуулха, советскэ социалистическэ демократиин болон Советскэ Конституциин гол принципүүдые тайлбарилан ойлгуулха гээшэ мүнөө үедэ ябуулагдаха лекционно пропагандын гол удхань болохо байна.

Союзна, автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бүхы оромнай бэлэдхэжэ байна. Агитационно-пропагандистска хүдэлмэри эмхидхэлгээр урда урдын һунгалтануудай үедэ бии болоһон баян дүй дүршэлые мүнөө үедэ үргэнөөр хэрэглэжэ, нийтэ-ойлгуулламжын хүдэлмэрие һайжаруулгада партийна организацинуудай шэнэ амжалтануудые туйлахань дамжаггүй.

Нүхэд механизаторнууд! Трактор, машинануудайнгаа заһабарие түрүү арга методээр, ехэ бүтээсэтэйгээр хэе!

Заһабарилгын түсэб юундэ таһалдуулагдааб

Үнгэрэгшэ жэлдэ Кяхтын аймагай Погранична МТС-эйхид яһала эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ, тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Гэбэшье, трактор, машинануудай намар-үбэлэй заһабарилгын энэ сезонние тон эмхи гуримгүйгөөр захалаа. Энэ ушарһаа боложо, тракторнуудые заһабарилха дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые арайхан гэжэ 60 процент гэхэ гү, али 10 тракторай орондо 6 трактор заһабарилгаһаа гаргаһан байна. Заһабарилгаһаа гараһан зарим тракторнуудынь олон дутагдалнуудтай.

Эндэ тракторнууд яахадаа удаанаар, шанар муутайгаар заһабарилагданаб гэхэдэ, заһабарилгын хүдэлмэридэ эртээнһээ һайнаар бэлдэгдээгүй, запасной частьнууд саг болзортоо асарагдаагүй байшоо. Гадна, заһабарилгын үедэ шухала хэрэгтэй байдаг зарим тоног түхеэрэлтэнүүд оройтуулагдажа, шанар муутайгаар тодхогдоо. Жэшээлхэдэ, моторнуудые туршан хүдэлгэжэ үзэдэг двигательнүүдэй, түлишын аппаратурануудай хүсые хэмжэжэ үзэдэг стенднүүд муугаар тодхогдоод, мүнөө болотор хүдэлгэгдэнгүй байна.

МТС-эй главна инженер-механик нүхэр Сизых, МТМ-е даагша механик нүхэр Ланин гэгшэд заһабарилгын хүдэлмэрие муугаар хүтэлбэрилнэ. Хэтэрхэдээ участково зарим механигууд, тракторна бригадануудай олохон бригадирнууд заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилхэеэ болишоо. Миил зариманиинь инструментальщигууд болон заһагдаһан детальнуудые шалгажа абагшадаар хүдэлмэрилнэ. Энэ ушарһаа боложо, трактористнуудаар һая хүдэлмэрилжэ байһан хүнүүд лэ гол түлэб заһабари хэнэ. Заримдаа тэдэнэр нэгэ трактороһаа зарим детальнуудыень абаад, ондоо тракторта абаашажа хэжэрхидэг.

Эндэ заһабарилгын түрүү шэнэ аргануud хэрэглэгдэнэгүй. Механизаторнууд заһабарилгаар хэдэ хэдэн һайн дурадхалнуудые оруулһан байгаа. Харин главна инженер нүхэр Сизых «намһаал саагуур» гээд ябажа ябадаг. МТС-эй директорэй уялгые дүүргэжэ байһан нүхэр Кречетовшье заһабарилгын хүдэлмэринүүдээр һонирхоногүй.

Заһабарилгада ябажа байһан механизаторнуудта ажалай болон ажаһуудалай зохистой услови байгуулагданагүй. Эндэ хамтын байрашье, банишье, столовошье үгы. Механизаторнуудай салин хүлһэн һара хахадаар, хоёр һараар хожомдуулагдажа үгтэнэ.

Механизаторнуудай дунда политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Тэдээнтэй хөөрэлдөөнүүд, газетэ уншалганууд ямар нэгэн ушаралнуудай болоходол үнгэргэгдэдэг. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө мүрысөөн дэлгэрүүлэгдэнэгүй. МТС-эй дирекциин зүгһөө хиналта шалгалтын, эрилтын багаар хэгдэдэг дээрэһээ механизаторнуудай ажалай журам тон һула. Зарим механизаторнууд гэртээ харяад, хэдэн хоногоор ажалдаа ерэнэгүй, хүдэлмэриһөө арба-хорин минутаар, часаар хожомдохо гү, али МТМ соогуур хүнүүдэй миин зайгуултажа ябаха баримтанууд ехэ олон.

Погранична МТС-эйхид тракторнуудай заһабарилгые шамдуулха ёһотой.

А. Семенов.
Р. Нимаев.

Хэжэнгын МТС-эй механизатор Н. А. Павлов мүнөө хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха зуураа, халаанайнгаа даалгабариие хододоо 160—180 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдөө ажахын машинануудай механик С. А. Бикаева хэһэн хүдэлмэриинь тушаажа абажа байна. **А. Истоминой фото.**

Республикын МТС-үүдтэ трактор болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгын ябаса тухай

1955 оной январиин 1-нэй мэдээн

(4-дэхи кварталай түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Заһабарилга			
	трактор	плуг	сеялкэ	культиватор
Е.-Куналейн	139,1	195,2	166,7	112,5
Бичурын	132,4	154,2	23,7	135,0
Иволгын	131,5	130,0	131,2	450,0
Суулгын	128,5	206,6	124,0	185,7
Кабанскын	125,0	92,5	168,7	72,2
Хориин	117,6	114,2	116,6	64,2
Жиримскэ	115,7	—	—	—
Үдын	112,5	91,6	66,7	—
Саянтын	110,0	185,7	369,2	666,6
Е.-Кударын	110,0	166,7	330,0	300,0
Тарбагатайн	109,5	132,1	238,4	223,0
Сосновско	107,1	121,4	155,5	129,4
Ториин	107,1	29,4	144,4	130,0
О.-Ключевскойн	106,2	217,3	146,1	138,2
Хонхолойн	106,0	111,1	110,0	163,6
Үшөөтэйн	105,2	88,8	121,4	93,3
Курбын	103,6	148,1	109,0	41,1
Б.-Куналейн	103,3	80,0	88,0	—
Гашейн	103,0	150,0	125,0	227,2
Хэжэнгын	100,0	178,2	132,0	170,0
Кяхтын	100,0	125,0	125,0	156,2
Сэлэнгын	100,0	111,7	100,0	41,1
Н.-Брянска	100,0	104,1	144,4	142,8
Эгэтын	100,0	100,0	109,0	186,6
Закаменай	100,0	100,0	136,3	80,0
Түнхэнэй	100,0	80,9	228,5	80,7
Ц.-Усанай	100,0	63,6	75,0	78,5
Бургалтайн	100,0	53,3	55,0	25,0
Баргажанай	100,0	16,7	16,6	280,0
Селендумын	83,3	85,0	70,0	122,2
Хамнигадайн	78,9	236,4	131,5	90,0
Итанцын	78,5	141,6	—	10,0
Чесанын	70,0	113,3	64,7	55,5
Погранична	60,0	126,6	100,0	177,7
Сүхын	50,0	81,8	125,0	175,0
Кыренэй	47,0	218,1	191,6	14,2
Куйтунска	38,8	133,3	108,3	50,0
Темлюйскэ	5,5	52,1	33,3	22,7

Механизаторнууд эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ

Заһабарилгын энэ жэлэй сезоной үедэ Хориин аймагай Үдын МТС механизаторнуудай эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ техническэ һуралсал эмхидхээ. Занятинуудынь таһалдалгүйгөөр, долоон хоногтоо нэгэ дахин үнгэргэгдэнэ. Эндэ трактористнууд, комбайнернууд, слесарьнүүд, токарьнууд болон машинно-тракторна парк соо хүдэлмэрилжэ байгаа бусад хүдэлмэришэд—хамта 30 хүн һуралсажа байдаг.

Занятинуудые МТС-эй главна инженер нүхэр Убеев, механигууд нүхэд Машанов, Нимаев, Кузьмин гэгшэд үнгэргэдэг байна. Тэдэнэр механизаторнуудта элдэб маркын тракторнуудай, хүдөө ажахын машинануудай ямараар зохёогдоһые, яажа тэдэниие хүдэлгэдэг тухай, ажалай түрүү аргануud тухай, мүн дарханай хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэдэг байна. Игэжэ МТС-тэ техническэ һуралсалай эмхидхэгдэһэнэй ашаар олон механизаторнууд шэнэ шэнэ мэргэжэлнүүдые оложо абана. Жэшээлхэдэ, комбайнернууд Очир Хусаев, Александр Машанов, Василий Вахрушев гэгшэд слесарьнүүдээр, тракторист Доржо Баранзаев—дарханаар хүдэлмэрилнэ. Самоходно сенокосилкын машинист Леонид Борисов токарь болонхой.

Д. Очиров.

Шэнэ ба боро газар дээрэ

Казахстанай, Алтайн ба Сибириин шэнэ ба боро газар элдүүрилэн ашаглажа байһан районуудта комсомолоор эльгээгдэһэн арбан дүрбэ мянган московско залуушуул шэн зоригтойгоор ажаллажа байна. Шэнээр элдүүрилэн ашаглагдаха газарта тарилгын талмайе 1956 ондо 28—30 миллион гектарта хүргэхэ гэһэн зорилгые мүнөө парти, правительство табиһан байна.

Москвагай ба Московско областиин залуу хүбүүд, басагад шэнэ газар элдүүрилжэ байһан газарта ошохо хүсэл түрүүнэй жэлэйхи шэнги олоороо гаргана. Предприятинууд болон эмхи зургаануудай комсомольско комитедүүдтэ залуу патриодуудһаа мэдүүлгэнүүд олоороо ороно. Январиин 4-дэ столицын хэдэ хэдэн промышленна предприятинууд болон эмхи зургануудта залуушуулай суглаанууд, хөөрэлдөөнүүд боложо, шэнэ совхозуудһаа амаралтада ерэһэн механизаторнууд, залуу хүдэлмэришэд үгэ хэлэһэн байна.

Сталинай нэрэмжэтэ автозаводтохи комсомольско комитедтэ шэнэ газар элдүүрилэн ашаглалгада ошохые хүсэһэн хэдэн хүдэлмэришэдһөө мэдүүлгэнүүд ороо. Электрогагнуурша А. Демичев Баруун Казахстанда хүдэлмэрилхөөр һамгантаяа хамта ошохо гэжэ шиидэбэ. Тэндэ тэрээнэй дүү хүбүүн хүдэлмэрилжэ байдаг юм.

ВЛКСМ-эй Дзержинскэ райкомдо хори гаран мэдүүлгэ ороо. Тэдээн сооһоо долоониинь «Станколит» заводой хүдэлмэришэдһөө ороһон байна.

(ТАСС).

УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ XXVII ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Улан-Удын Городской XXVII партийна конференци Соведүүдэй 2-дохи байшангай Ехэ зал соо 1955 оной январиин 8-да үдэрэй 2 часта нээгдэхэнь.

Делегадуудые регистрацилга 1955 оной январиин 8-най 13 часһаа эхилхэ.

КПСС-эй Улан-Удын горком.

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАДТА

Союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада профсоюзна организацинуудай хабаадалга тухай

ВЦСПС-эй секретариат союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай хизаарнуудай, областной, окружной, городской, районно, хүдөөгэй ба поселково Соведүүдтэ һунгаха һунгалтада профсоюзна организацинуудай хабаадалга тухай тогтоол гаргаба.

1955 оной февральда—мартда болохоёо байгаа һунгалта хадаа, гэжэ тогтоол дотор хэлэгдэнэ, промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин саашадань ургуулгада, табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ, ажалшадай материальна ажабайдалые улам һайжаруулгада зорюулагдаһан Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлэй оршон байдалда үнгэргэгдэхэ байна.

Союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалта хадаа Советскэ органуудай ажал-ябуулгые саашадань һайжаруулгада, ажахын ба культурна байгуулалтада тэдээнэй эмхидхэлэй үүргые дээшэлүүлгэдэ, үргэн нийтэтэй холбоо барисаагаа үргэдхэлгэдэ, албан хойрог ба унжагай нобшо үзэгдэлнүүдтэй тэмсэлые шангадхалгада туһалха байна.

ВЦСПС-эй секретариат һунгуулиин кампанида эдэбхитэйгээр хабаадахыень, бүхы хүдэлмэришэд болон албахаагшадай һунгалтада хабаадаха ябадал туйлахыень профсоюзна организацинуудые уялгалаа. Үргэн нийтын ажалай эдэбхи үүсхэлые табадахи табанжэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэлгэдэ, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлгэдэ зорюулан, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

СССР-эй Конституци ба союзна болон автономно республикануудай конституцинууд тухай, капиталистическэ байгууламжаһаа советскэ нийтын ба гүрэнэй байгууламжын үлэмжэ һайн тухай, советскэ, бодото арадай демократиин буржуазна демократиһаа үлэмжэ һайн тухайда, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ советскэ арадые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ Коммунистическэ парти тухай, уласхоорондын байдал тухай лекцинүүд, элидхэлнүүд болон хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадта зорюулан клубууд, Культурын байшангууд болон библиотекэнүүдтэ, предприятинуудай улаан булангууд болон хамтын байрануудта эмхидхэхэ шухала. Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ һунгагшадые культурна хэмжээ-ябуулгануудаар хангаха хэрэгтэ профсоюзуудай уран һайханай самодеятельность үргэнөөр хабаадуулагдаха ёһотой.

ВЦСПС болбол һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадахыень, үргэн нийтын дунда нэрэ хүндэ ехэтэй ба этигэмжэтэй болоһон, Коммунистическэ партиин политикые бодото байдал дээрэ бэелүүлжэ шадаха шадабаритай болоһон, хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай ба интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэдые союзна ба автономно республикануудай Верховно Соведүүдтэ, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгахыень хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд болон технигүүдые, МТС-үүд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, наука болон культурын хүдэлмэрилэгшэдые, профессиональна союзуудай бүхы гэшүүдые уряална. ВЦСПС-эй секретариат болбол профсоюзууд дотор нэгэдэһэн, Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствые тойрон нягтаар жагсаһан хүдэлмэришэд ба албахаагшад өөһэдынгөө гражданска үүргые нэрэтэй солотойгоор бэелүүлжэ, коммунистнууд болон партийна бэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй блогой кандидадуудай түлөө өөһэдынгөө голосуудые үгэхэ байха гэжэ этигэнэ.

(ТАСС).

Республикын аймагуудта орооһото культурануудай, хартаабхын үрэһэ хаалгын болон наг шэбхэ поли дээрэ гаргалгын ябаса тухай

1955-оной январиин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Орооһото культурануудай	Хартаабхын	Наг шэбхэ гаргалга
Тарбагатайн	109,9	44,7	46,1
Иволгын	108,4	34,8	36,4
Түнхэнэй	107,4	61,9	52,0
Б-Кударын	105,9	65,0	86,8
Кабанскын	101,7	55,7	75,4
Прибайкальска	100,8	48,4	26,5
Мухаршэбэрэй	92,9	53,6	61,3
Кударын	89,4	55,6	39,1
Баргажанай	87,5	98,8	41,0
Бичурын	87,1	40,5	54,5
Закаменай	85,2	45,1	23,2
Заиграйн	85,2	33,3	35,5
Хориин	83,1	43,6	26,1
Ториин	75,8	39,9	28,3
Сэлэнгын	72,0	11,1	26,3
Курумканай	70,3	76,2	20,0
Хэжэнгын	56,9	21,3	34,0
Зэдын	50,4	18,2	17,5
Яруунын	43,4	42,1	53,8
Кяхтын	39,9	22,5	23,5

Коммунистнуудай партийна һуралсалые тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

Зарим партийна организацинуудай дэргэдэхи политкружогуудай хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна

Кружогуудта туһалха хэрэгтэй

Кабанскын аймагай Лениндэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин партийна эхин организациин дэргэдэ Коммунистическэ партиин түүхые шудалха кружок эмхидхэгдээд, мүнөө нэгэдэхи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Тус кружогые пропагандист нүхэр М. С. Егорова хүтэлбэрилнэ.

Нүхэр Егорова педагогическа болон пропагандистска хүдэлмэридэ үни удаан саг соо ябажа, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон туладаа занятияа һонирхолтойгоор, ойлгосотойгоор үнгэргэнэ, кружогто һурагшадай үзэһэн темэеэ гүнзэгыгөөр ойлгохо хэрэгтэнь горьтой туһаламжа үзүүлнэ. Хөөрэлдөөгөө үнгэргэжэ байхадаа нютагайнгаа ажабайдалые, мүн капиталистическэ оронуудта боложо байһан арадай-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй жэшээнүүдые шадамараар хөөрэжэ үгэдэг юм. Энэнь хөөрэлдөөе бүришье һонин болгожо үгэнэ.

Гадна, пропагандист нүхэр Егорова хүдэлмэриһөө сүлөөтэй сагтаа кружогто һурагшадай ээлжээтэ заняти дээрээ абаһан даалгабаряа хэр зэргэ дүүргэжэ байһыень, конспект ямараар зохёожо байһыень шалгажа үзөөд, али болохо туһаламжа үзүүлдэг байна. Тиимэһээ кружогой удаадахи заняти идейно-теоретическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэрнэ.

Тус кружогто һурагшад занятидаа баран эдэбхитэйгээр хабаадана, хүндэгүй шалтагаанаар гээгдэһэн ушар эндэ байхагүй. Тиихэдэ партбюрогой секретарь нүхэр Брянский, колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Квасников гэгшэд кружогой хүдэлмэридэ али болохо туһаламжа үзүүлнэ.

Мүн тэрэшэлэн пропагандистнууд нүхэд Быков, Баженов, Савинский, Старостенко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг кружогуудта занятинуудынь һайнаар үнгэргэгдэнэ. Пропагандистнууд нүхэд Е. Савинский, А. Баженов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг кружогуудта партийнабэшэ эдэбхитэд олоороо хабаадана. Энэ хадаа пропагандистнуудай нэрэ хүндын ургажа байһаниие, советскэ хүнүүдэй политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхые хүсэжэ байдагые элитээр харуулна.

Тиигэбэшье, зарим партийна организацинуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн кружогууд тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Жэшээлбэл, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин (пропагандистнь нүхэр Фёдоров) дэргэдэ партиин түүхын «Хуряангы курсые» хоёрдохи жэлээ үзэхэ дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружок эмхидхэгдэһэн байгаа. Теэд парторганизациин секретарь нүхэр Поплевинэй коммунистнуудай политическэ һуралсалда харюусалгагүйгөөр хандажа, кружогой ажалябуулгада хиналта, шалгалта хэдэггүй дээрэһээнь заняти олон удаа таһалдаа.

Энээнэй урда жэлнүүдтэ кружогуудта, политһургуулинуудта һуража, тэрэниие амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ашаар марксизм-ленинизм бэеэ даагаад һурагшадай тоо энэ жэлдэ нилээд олон болоо. Иимэһээ парторганизацинууд тэдэнэртэ туһаламжа үзүүлхын тулада лекци болон консультаци саг соонь эмхидхэхэ уялгатай байгаа. Энэ талаар һайн жэшээ харуулдаг парторганизацинууд аймаг соо олон.

Жэшээнь, Большереченскэ загаһанай заводой парторганизаци партиин түүхэ ба теори бэеэ даагаад шудалагшадта анхаралаа ехээр хандуулна. Тус парторганизациин хүдэлмэриин түсэб соо бэеэ даагаад марксизм-ленинизм шудалагшадтай ямар хүдэлмэри ябуулха тухай хэмжээ-ябуулганууд тусгаар хараалагданхай. Лекци, консультаци һара соо 2—3 дахин үнгэргэгдэнэ. Лекци уншалгада бэлэдхэл һайнтай лекторнууд болон пропагандистнууд хабаадуулагдана.

Гэбэшье, зарим коммунистнууд марксизм-ленинизм бэеэ даагаад шудалжа байһан нэрэ зүүгээд, үнэн дээрээ юушье хэдэггүй байна. Иимэ байдал Сэлэнгын «Заготзерногой», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизацинуудай коммунистнуудай дунда үзэгдэнэ.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхаха гээшэ партийна организацинуудай уялга мүн.

Г. Власов, КПСС-эй Кабанскын айкомой пропагандист.

Хүдөөгэй лекторнүүдэй хүдэлмэри тухай

Кударын аймагай Шараголой сомоной хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэл томодхогдоһон Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда лекци уншадаг. Манай лекторскэ нэгэдэлэй гэшүүд естественно-научна болон атеистическэ пропагандые һайжаруулха тухай Загастайн сомоной хүдөөгэй интеллигенциин ханлалгые зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр колхозно ниитын дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэжэ шиидэһэн байна.

Һүүлэй үедэ естественно-научна темээр лекцинүүд түсэбэй ёһоор, олон хүн зоной хабаадалгатайгаар уншагдана. Һүүлшын һара хахад соо «Энхэ элүүр байдалай түлөө», «Шажанай ба мухар һүзэгэй бии болоһон тухай», «Архиин хорон тухай», «Тайван арал—Хитадай Арадай Республикын таһаршагүй хубинь» гэхэ мэтэ темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаа.

Бэшэгдэһэн лекци бүхэниие зүбшэн хэлсэдэгбди. Нэгэшье лекци уридшалан зүбшэжэ хэлсэгдэнгүйгөөр олоной дунда уншагдадаггүй.

Лекторскэ нэгэдэлэй гэшүүд-багшанар Е. П. Букольцева, М. М. Щадрина, А. А. Домашева гэгшэд лекци уншалгада эдэбхитэйгээр хандадаг, уншаһан лекцинүүдынь һонирхолтой ба ойлгосотой байдаг. Тэдэнэй уншаһан лекцинүүдые шагнаха гэжэ хүн зон олоороо ерэдэг. Гэхэтэй хамта манай һургуулиин зарим багшанар түрүүшынгээ жэл хүдэлмэрилжэ байһан дээрэһээ һуралсалай хүдэлмэридэ анхаралаа ехээр табижа, лекци, элидхэл уншалгада үшөө хабаадуулагданагүй. Энэ дутагдалые усадхаха хүсэлэнтэйбди.

Манай тосхонуудта агитаторнууд үшөөл муугаар хүдэлнэ. Арадай сүүдүүдые һунгаха һунгалтын үедэ туйлагдаһан амжалтануудаа бэхижүүлээд, болохоёо байгаа РСФСР-эй болон БМАССР-эй Верховно Советүүдые болон ажалшадай депутадуудай аймагай, сомоной Советүүдые һунгаха һунгалтануудай үедэ ойлгууламжын хүдэлмэриие улам һайжаруулха хэмжээ-ябуулгануудые хараалаабди.

Багшанар өөһэдынгөө дааһан участогуудта ажаһуудаг һунгагшадта Советскэ правительствын ба Коммунистическэ партиин гадаадын ба дотоодын политикые тайлбарилан ойлгуулхаһаа гадна, уранһайханай һонин номуудые уншажа үгэнэ, гэр бүлэдөө хүүгэдые яажа хүмүүжүүлхэ тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

Манай сомон дотор ниитэ-политическэ хүдэлмэриин зарим тэды һайжаржа байһан тухай хэлэхэ зуураа, хүдөөгэй библиотекын (даагшань нүхэр Светышева), мүн тэндэхи клубай муугаар хүдэлмэрилдэгые тэмдэглэнгүй гарахын аргагүй. Манай хүдөөгэй библиотекэдэ ном абаха гэжэ ерэхэдэ, ехэнхидээ хаалтатай байдаг. Энээн тухай Кударын аймгүйсэдкомой культурын таһагай хүдэлмэрилэгшэд мэдэжэ байбашье, ажалдаа иимэ харюусалгагүйгөөр хандадаг хүнүүдтэ хэмжээ абадаггүй.

Б. Чойбсонов, Шара-Голой хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлые хүтэлбэрилэгшэ.

Хоёр ондоо жэшээнүүд

Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой партийна организациин коммунистнууд нүхэд Н. Хихматов, Д. Золотухин гэгшэд юрэнхы эрдэмэйнгээ талаар адлирхуунууд юм. Партиин түүхын «Хуряангы курс» шудалха кружогто һурахые эдэ хоёр хүсөө һэн. Теэд мүнөө болоходо тэдэнэр һуралсалдаа хоёр ондоогоор хандажа байна.

Жэшээнь, коммунист Хихматов өөртөө тусхай түсэб зохёогоод, партиин түүхын «Хуряангы курсые» хананалгатайгаар шудална. Уншаһан бүлэг бүхэнөөрөө конспект зохёоно. Политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно. Ойлгожо ядаһан асуудалнуудаа тэмдэглээд, заводой парткомой библиотекэдэ ерэжэ, тэрэ асуудалнуудаа консультантын туһаламжатайгаар ойлгожо абадаг болонхой.

Хэрбээ Крымскэ кампани, крепостной эрхэ тухай, народнигуудтай марксистнуудай хэһэн тэмсэл тухай урдань һайн мэдэдэггүй байгаа һаа, мүнөө эдэ асуудалнуудые һайнаар ойлгожо абаа. Тэрэшэлэн эдэ асуудалнуудаар нэмэлтэ литературануудые уншажа, үзэһэн темээ бүри гүнзэгыгөөр шудална.

Мүнөө нүхэр Хихматов парторганизациин агитатораар томилогдоод, хүдэлмэришэдэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулна.

Тиихэдэ коммунист нүхэр Д. Золотухин гэгшэ политическэ һуралсалдаа тон харюусалгагүйгөөр хандана. Үзэһэн темээрээ конспектшье хэнэгүй. Политһуралсалай эхилһэнһээ хойшо занятида оройдоо 3 дахин хабаадалсаа. Пропагандистын һайшаан дурадхаһан нэмэлтэ литературануудые оройдоошье уншадаггүй байна. Хаа яа боложо, «Хуряангы курсынгаа» хуудаһануудые ираа болоод лэ, политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ хүдэлмэрээ хизаарлана.

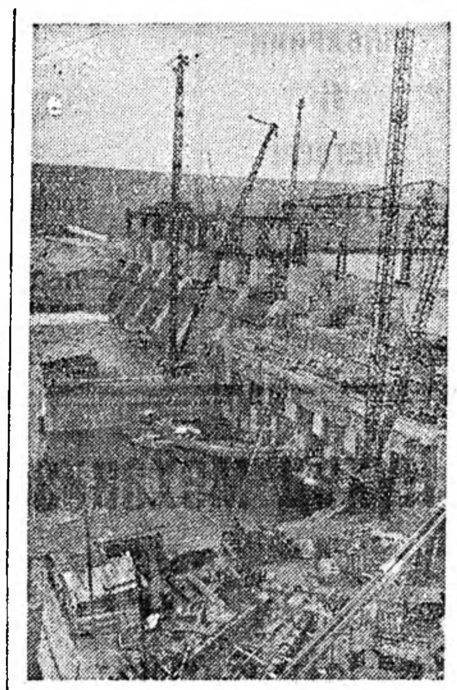
Н. Рыбалко.

РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ болон нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудтай дашарамдуулан ойлгууламжын хүдэлмэри улам үргэдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: автотранспортна управлениин № 3 конторын таһагай начальник Н. Т. Рябованов заһабарилгын мастерскойн хүдэлмэришэдтэ газетэ уншажа байна.

А. Мантаевай фото.

Молдавска ССР. Дубоссарска гидроэлектростанциин барилгашад үйлэдбэриин ехэ илалта туйлаа. Хоёр агрегадынь промышленна ток үгэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дубоссарска гидроэлектростанциин юрэнхы түхэл.

ТАСС-эй фотохронико.

Ажалай бүтээсын дээшэлһэнэй ашаар...

Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ талаар манай фабрикын сэмбэшэд зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Хүдэлмэришэднай үнгэрһэн жэлдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ, абаһан уялгаяа дүүргэжэ шадаба. Ажалай бүтээсэ 1953 онойхитой жэшэбэл, 11 процентээр дээшэлһэн байна.

Энээнэй ашаар фабрикын коллектив сэмбэ нэхэхэ жэлэйнгээ түсэбые ноябрь һарада дүүргээ. Тиин жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 136 мянган метр һайн шанартай сэмбэ нэхэжэ, худалдаа наймаанай организацинуудта тушаагаа. Социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг бригадануудай тоо улам олошороо. Жэшээнь, аппаратно-ээрэлгын цех соо үдэрэйнгөө нормые 100 процентһээ доошо дүүргэдэг хүн үгы. Мүрысөөнэй түрүүшүүл—ooho ээрэгшэд А. Буршина, В. Личенхо, сэмбэ нэхэгшэд В. Суворова, П. Гордеева болон бусад өөһэдынгөө ажалай дүй дүршэлые бусадта дамжуулан үгэнэ.

Энэ жэлдэ фабрикымнай коллективэй урда бүри ехэ зорилго табигдана: продукци үйлэдбэрилхэ түсэб үнгэрһэн жэлэйхиһээ 15 процентээр дээшэлүүлэгдэнхэй. Энэ түсэбые бии байһан түхеэрэлгэнүүдээрээ дүүргэхэ байнабди. Тиимэ дээрэһээ предприятиингаа доторой арга боломжые саашадань элирүүлэн ашаглаха гээшэ шухала болоно. Продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэтээ хамта, тэрээнэй шанарые һайжаруулха хэрэгтэ гол анхаралаа табиха байнабди.

К. Альцман, сэмбын фабрикын директор.

РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ болон нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл

Түрүүшүүлые комиссиин составта дэбжүүлнэ

Байкало-Кударын аймагай колхозуудта, МТС-үүдтэ, промышленна предприятинуудта, эмхи зургаануудта һунгалтада бэлэдхэл ажалай болон политическэ хүгжэлтын оршон байдалда эхилээ. Союзна, автономно республикануудай Верховно Советүүдтэ, мүн тэрэшэлэн ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгуулиин Окружной комиссинуудай составта аймагай ажалшад эрхим хүбүүд, басагадаа эльгээнэ.

Һаяхан гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой заседани болобо. Тус заседанида хабаадагшад һунгуулиин Окружной комиссиин составта өөрынгөө түлөөлэгшые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсээд, Антонина Васильевна Балдаковае дэбжүүлхэ гэжэ нэгэн һаналаар шиидэбэ. Заседани дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд Плюснина, Никитин, Бадмаев гэгшэд нүхэр А. Балдаковагай кандидатурые халуунаар дэмжэбэ.

Антонина Балдакова мүнөө Кударинска сельскэ Советэй гүйсэдкомой секретаряар хүдэлмэрилхэ зуураа, олонниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байна. Мүн һунгагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, советскэ хүнүүдые шэн зоригто ажалда зоригжуулдаг туладаа, арад зоной этигэл найдабариие хүндэтэйгөөр дүүргэхэнь лабтай, — гэжэ нүхэр Плюснина мэдүүлбэ.

И. Ловцов.

Тарбагатайнхидай түлөөлэгшэд

Аймагай механизаторнууд, колхознигууд, хүдэлмэришэд болон албахаагшад һунгуулиин Окружной комиссинуудай составта түрүү хүнүүдээ дэбжүүлнэ. Ажахын үнгэрэгшэ жэлые амжалтатайгаар угтаһан Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд колхозойнгоо эмхидхэгдэһэнһээ хойшо барилгын бригадада ажаллажа, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай байдаг хэдэн олон барилгануудые бодхоолсоһон түрүү модошо дархан Марк Карпович Ефремовые, тиихэдэ эрхим һаалишан Федосья Тихоновае аймагай Советтэ һунгаха һунгуулиин Окружной комиссиин составта нэгэн һаналаар дэбжүүлээд, эдэнэй кандидатурануудые баталхые ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй гүйсэдкомые гуйба.

Мүнөө тус колхозой партийна организациин агитаторнууд колхозно клубаа, мүн улаан булангаа бүгэдэарадай һайндэртэ — һунгалтада бэлэдхэжэ эхилээ. РСФСР-эй болон БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүримүүдтэй, мүн тус республикануудай Конституцинуудтай һунгагшадые танилсуулна. Эдэ колхозуудай таряанажалай бригадынхид һунгалтын үдэр хүрэтэр үбэлэй үедэ хэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхэ гэжэ шиидээд, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

М. Рыжаков, аймгүйсэдкомой секретарь.

Эдэбхитэй агитаторнууд

Улаан бүд дээрэ бэшэгдэнхэй «5-дахи участогай агитпункт» гэһэн үгэнүүд холоһоо элеэр харагдана. Энэ агитпункт БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын территори дээрэ эмхидхэгдэнхэй. Агитпункт соо ороходо парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүд, элдэб темэтэй фотомонтажууд, уряа лозунгнууд элеэр харагдана.

Тус агитпунктын агитаторнууд арадай сүүдүүдые һунгаха һунгуулиин кампаниин үедэ һунгагшадай дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри эдэбхитэй һайнаар ябуулһан байгаа. Мүнөө тэдэнэр энэ хүдэлмэрээ һуладханагүй, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ болон нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтада һайнаар бэлэдхэжэ байна. Жэшээлхэдэ, комсомолканууд-агитаторнууд, бүд нэхэгшэ Галина Девяткина, хүдэлмэришэн Лариса Тащилова, аппаратно-ээрэлгын цехын ахалагша мастернууд В. Ковалев, И. Бычков болон бусад бүгэдэндэ жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Агитпунктые даагша нүхэр М. Федоренко һаяхан тэдэнэртэй түрүүшынгээ семинар үнгэргэжэ, тодорхой заабаринуудые үгэһэн, хүдэлмэриингөө түсэб баталһан байна. Мүнөө тэдэнэр газетын материалнуудаар хэдэ хэдэн хөөрэлдөөнүүдые һунгагшадтайгаа хээд байна.

Т. Бадмаев.

Амаран нойрсоһон агитпункт

Манай республика дотор РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ болон нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтада бэлэдхэл үргэн далайсатайгаар ябажа байна.

Гэхэтэй хамта, энэ шухала кампаниие зарим партийна организацинууд тооногүй. Энээндэ баримта болгон Улан-Удын 26-дахи долоон жэлэй һургуулиин парторганизациие абаад үзээ. Тус һургуулида ороходомнай нэгэ комнатынь үүдэн дээрэ «Агитпункт» гэжэ бэшээтэй байба. Үүдэндэнь ошоходо мантан томо суургаар хүшөөтэй. Мүнөө хаанашье һургуулинуудта үбэлэй каникул эхилэнхэй. Зүгөөр энэ һургуулиин партийна эхин организациин секретарь Н. Башкуева һургуулиингаа каникулдашье һаа, политическэ хүдэлмэри ябуулха харюусалгата уялгаяа мартаха ёһогүй аад, харин амаржа байна.

Б. Цыремпилов.

Профсоюзна эдэбхитэдэй республиканска суглаан

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай эдэбхитэдэй республиканска суглаан һаяхан болобо. Тус суглаан дээрэ «Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гэй 2-дохи пленумэй дүнгүүд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудалаар культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Бурят-Монголой обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Козловская** элидхэл хэбэ.

—Казахска ССР-эй хүдөөгэй арад зоной дунда культурын эмхи зургаанууд ба профсоюзна организацинуудай ябуулжа байгаа хүдэлмэри тухай асуудал профсоюзай ЦК-гэй һаяхан болоһон пленум дээрэ харагжа үзэгдэбэ,—гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. — Хүдөө ажахые эрид хүгжөөн дэбжээхэ тухай парти, правительствын гаргаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ культурын эмхи зургаанууд ба профсоюзна организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, колхознигууд болон механизаторнуудай дунда культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие нилээд һайжаруулаа. Тиигэбэшье, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин юрэнхы хэмжээнь ажалшадай мүнөө үеын эрилтэнүүдые гүйсэдөөр ханганагүй гэжэ ЦК-гэй пленум тэмдэглэһэн байна.

Мүн иимэ дутагдал хадаа манайшье Бурят-Монголой республикын культурын эмхи зургаануудай ба профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ бии гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ. Мүнөө республика дотор бии байгаа культурно-гэгээрэлэй 400 эмхи зургаануудай зариманиинь угаа муугаар ажаллана, теэд профсоюзна организацинууд, илангаяа профсоюзуудай райкомууд энээн тушаа анхаралаа багаар табина гэжэ элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Олон клубууд болон библиотекэнүүд зохид байраар хангагдаагүй гү, али үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ, гэр байраяа саг соонь заһаагүй дээрэһээ хүдэлмэрээ ехээр муудуулна. Аймагуудай 23 библиотекын оройдоо 12-нь тусхай байратай юм. Жэшээлбэл, Бичурын аймагай библиотекын байра саг соогоо заһагдаагүй, түлишэнь бэлэдхэгдээгүй дээрэһээ 3 һарын туршада хүдэлмэрилөөгүй. Теэд культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Бичурын райкомой түрүүлэгшэ нүхэр Калашников энээн тушаа ямаршье хэмжээ абаагүй.

—Хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые һайн гэр байраар хангахын түлөө аймагай болон сельскэ Советүүд сэхэ харюусалгатай байбашье, энэ шухала хэрэгтэ зариманиинь, жэшээлбэл, манай Сэлэнгын аймагай Шанаагай сомоной Совет ёһо тэдыгээр, албан хойрогоор хандана,—гэжэ тэндэхи сельскэ клубые даагша нүхэр **Мухтасипов** шүүмжэлбэ.

Яруунын, Мухаршэбэрэй, Торийн, Заиграйн аймагуудта хүдөөгэй хэдэ хэдэн клубууд болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэриин тон муугаар табигдаһаниие харуулһан олохон баримтануудые үгэ хэлэгшэд харуулба.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин кадрнуудые бэлэдхэхэ, тэдэниие ажалдань зүбөөр хубаарилан табиха ба һургаха хэрэгтэ республикын Культурын министерство, зарим аймсоведүүдэй культурын таһагууд, профсоюзай райкомууд ёһо тэдыгээр хандана гэжэ үгэ хэлэһэн нүхэд **Николаев, Постнов, Гинеев, Вампилов, Подзорова** гэгшэд шүүмжэлбэ.

— БМАССР-эй Культурын министерствын кинофикациин таһаг заримдаа элдэб һамуу һалихай ябадалтаниие, архиншадые районуудта киномеханигуудаар эльгээжэрхинэ, —гэжэ Сэлэнгын аймсоведэй культурын таһагые даагша нүхэр **Николаев** шүүмжэлбэ.

Аймагуудай культурын таһагуудай дэргэдэхи лекторскэ группануудай хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнууд тухай, республиканска лекционно бюрогой зүгһөө тэдэнэртэ муугаар туһалдаг тухай суглаан дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Жэшээлбэл, бурят-монгол хэлэн дээрэ бэшэһэн лекцинүүд Сэлэнгын аймагта хүрэдэггүй байхадань, Байкало-Кударын аймагта үлүү хэбтэжэ байдаг байна.

Городой Культурын байшангуудай, театрнуудай зүгһөө хүдөөгэй клубуудай хүдэлмэридэ, уранһайханай самодеятельностиин кружогуудта шефскэ туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Энэ талаар илангаяа Бурят-Монголой оперо ба балетэй театрын артистнар хэшээл оролдолго гаргаагүй гэжэ профсоюзай Тарбагатайн райкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Суслов**, Заиграйн райкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Постнов** гэгшэд хэлэбэ.

Тус суглаанда БМАССР-эй Культурын министрын орлогшо нүхэр **Иваненко**, профсоюзай ЦК-гэй инструктор нүхэр **Уваров** гэгшэд байлсажа, үгэ хэлэбэ

Культурын эмхи зургаануудай болон профсоюзна организацинуудай зүгһөө хүдөөгэй ажалшадай дунда культурно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха ябадалда зорюулһан хэмжээнүүдые эдэбхитэдэй тус суглаан хараалба.

Залуушуулай дунда идеологическа хүдэлмэриие һайжаруулха

ВЛКСМ-эй Улан-Удын Городской XXIV конференциһээ

ВЛКСМ-эй Улан-Удын Городской XIV конференци һаяхан боложо, городской комитедэй тоосоото элидхэлые тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр **Басаев** хэбэ. Тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн делегадууд комсомольско эхин организацинуудай, городской комитедэй хүдэлмэридэхи дутуу дунданuудые шүүмжэлбэ.

—Городой промышленна предприятинуудта 12 мянга шахуу залуушуул тоологдоно,—гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ. Тоосоото үе соо комсомольско-залуушуулай 116 бригада эмхидхэгдэһэн байна. Тэдэнэй дундаһаа судна заһабарилгын заводой котельнэ цехын комсомольско-залуушуулай бригада үйлэдбэриингөө түсэбые һараһаа һарада үлүүлэн дүүргэжэ, гурбадахи кварталай дүнгөөр ВЛКСМ-эй обкомой, горкомой, райкомой вымпел абаһан байна. Мүн энэ бригадын гэшүүд ВЛКСМ-эй обкомой магтаалай грамотаар шагнагдаһанхай. Тэрэшэлэн бригадир Михалевой хүтэлбэрилдэг Улан-Удын вагон хабсаралгын депогой техническэ харалгын комсомольско-залуушуулай бригадын гэшүүд ажалайнгаа бүтээсые халаан бүридэ дээшэлүүлжэ, продукциин шанарые улам бүри һайжаруулан, эршэтэй шангаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй габшагай ажалынь ВЛКСМ-эй обкомоор тэмдэглэгдэжэ, «Республикын комсомольско-залуушуулай эрхим халаанайхид» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн, дамжуулгын Улаан туг абаһан байна. Мяха-консервын комбинадай комсомольско-залуушуулай 16 бригадада ВЛКСМ-эй райкомой вымпел үгтэнхэй. Сэмбын фабрикын, шэгнүүр заһабарилгын заводой залуушуул социалистическэ мүрысөө үүсхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Тиихэдэ ПВЗ-гэй вагон хабсаралгын цехын комсомолецууд нүхэд А. Астраханцев, С. С. Фещук гэгшэд 1957—1962 онуудай түсэбүүдые дүүргэжэ эхилэнхэй.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска, февральско-мартовска болон июньскэ Пленумүүдэй тогтоолнуудые манай городой комсомолецууд болон залуушуул халуунаар һайшаан дэмжээ. Парти, правительствын энэ уряада харюу болгон республикын колхозууд, совхозууд, МТС-үүдтэ шэнэ ба боро газар элдүүрилхээр 1100 хүбүүд, басагад комсомольско путёвкоор эльгээгдэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Зарим предприятинуудай, жэшээнь, ПВЗ-гэй инструментальна цехын, мебельнэ фабрикын, «Бурмонголгорстрой» трестын зарим цехүүдэй комсомольско организацинууд продукциин шанарай түлөө тэмсэнэгүй, социалистическэ мүрысөө муугаар эмхидхэнэ, ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилнэ,—гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.—ПВЗ-гэй инструментальна цехын комсомольско организациин хүдэлмэриие абаад үзэе. Эндэ зарим комсомолецууд жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, ажалай эрхим амжалта туйлана. Зүгөөр, эдэнэй һайн дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэгүй, ажалай түрүү арга, техническэ минимум ехэ муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Городой комсомолецууд болон залуушуулай политическэ һуралсал нёдондо жэлэйхиһээ жэшээгүй һайнаар бэлэдхэгдэжэ, эмхитэйгээр эхилбэ. Тиигэбэшье, залуушуулай дунда ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Архи ууха, ажалай журам эбдэхэ, һальхай һамуу ябадал гаргаха гэхэ мэтын таарамжагүй ушарнууд үшөөл үзэгдэһөөр. Капитализмын эдэ бузар муухай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэл зарим комсомольско организацинуудта үшөөл муугаар ябуулагдана. Энээнһээ боложо гүрэнэй журам, комсомолой гэшүүнэй журам эбдэхэ ябадал олоор үзэгдэнэ гэжэ делегадууд шүүмжэлбэ.

Мяха-консервын комбинадай комсомольско комитедэй секретарь нүхэр **Очиров** үгэ хэлэхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ:

—ВЛКСМ-эй городской комитедэй хүдэлмэридэхи гол дутагдалнуудынь юуб гэхэдэ, нэн түрүүн горкомой секретарьнууд Басаев, Матвеев гэгшэд комсомольско организациин хүдэлмэриие шэнэдхэн табижа шадаагүй, тэдэнэй хүдэлмэриие хинан шалгаагүй. Тэдэнэрэй ехэнхидээ кабинедтээ һуугаад лэ. миил тоо мэдээнүүдые суглуулхаһаа ондоо, бидатай юумэ хэһыень һанагүйб. Тиихэдэ залуушуулай дунда хөөрэлдөө, элидхэл хэдэггүй, тэдэнэй ажабайдалтай танилсадаггүй байгаа. Пленум, суглаан дээрэ шүүмжэлэгдэдэг байбашье, нүхэд Басаев, Матвеев гэгшэд канцелярска албан хойрог методһээ мүнөөдэр хүрэтэр үшөөл һалаадүй.

—Комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ партийна организацинууд багаар һаналаа табидаг, —гэжэ делегат **Хлебников** хэлэбэ. —Залуушуулай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэр һонирходоггүй, тэдэнэрэй хүтэлбэрилэгшэдтэ тодорхой заабари үгэдэггүй байна.

Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегадууд нүхэд **Ячменева, Федотов, Татарников** гэгшэд комсомолецууд болон залуушуулай политическэ һуралсалда, мүн хүдэлмэриһөө таһарангүй хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулида һуралсаха хэрэг хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ хэлэбэ. Улан-Удэ городой 13 һургуулиин һурагшадай успеваемостинь нэгэдэхи четвертиин дүнгөөр оройдоо 64,6 процент болоһон, тиихэдэ 289 һурагшад һурахаяа болиһон байна. «Механлидай», мяха-консервын комбинадай, телеграфай комсомольско организацинуудта политическэ һуралсал бүришье муу байдалда оронхой. Комсомолецуудай юрэнхы эрдэм бэшэг, политическэ бэлэдхэлые хараадаа абангүй кружогуудта бэшэжэрхиһэн ушарнууд олон, пропагандистнууд занятидаа муугаар бэлэдхэжэ ерэнэ.

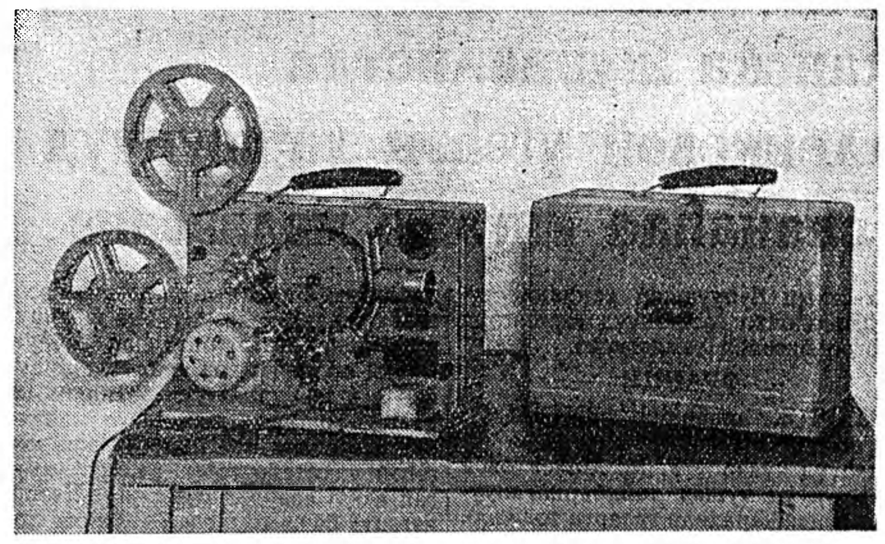
Городской комитет пропагандистнууд болон комсомольско организацинуудай секретарьнуудтай семинар үсөөнөөр, доодо хэмжээндэ үнгэргэнэ. Залуушуулай дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри, илангаяа научно-атеистическэ темээр лекци, элидхэлнүүд тон үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ, мүн ДОСААФ-эй хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ һаналаа багаар табина,—гэжэ үгэ хэлэһэн делегадууд нүхэд **Ефремов, Прозоров** болон бусад тэмдэглэбэ.

—Залуушуулай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ гуламтанууд —клубууд тэдэнэй эрилтые хангажа үшөөл шадаһагүй,—гэжэ делегат **Житихин** хэлэбэ.

Тэрэшэлэн үхибүүдэй дунда һуралсалай-хүмүүжүүлгын, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие ВЛКСМ-эй городской комитет болон комсомольско организацинуудай һулаар ябуулжа байһаниие элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

ВЛКСМ-эй городской комитедэй конференци дээрэ КПСС-эй горкомой секретарь нүхэр **П. И. Хадалов,** ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр **Н. В. Бутуханов** гэгшэд үгэ хэлэжэ, мүнөө залуушуулай урда табигдаад байһан зорилгонуудые тодорхойлбо.

Һүүлээрнь ВЛКСМ-эй городской комитедэй эмхидхэлэй пленум боложо, ВЛКСМ-эй горкомой секретарьнуудаар нүхэд **Г. Д. Басаев, В. Д. Матвеев** гэгшэд һунгагдаа.

«Проектор» гэжэ московско артель 1955 ондо 16—КПЗЛ—2 гэжэ дуугардаг шэнэ проекторые гаргажа эхилхэнь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) 16—КПЗЛ—2 гэжэ кинопроектор тодхоотой байна, (хажуудань) энэ кинопроектор хуряагаатай байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон үхибүүдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Баунтын аймагай Баунт тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Д. Л. Сороковикова, Хойто-Байгалай аймагай Нижне-Ангарск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Т. Т. Черных 9 үхибүү түрэһэн, хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ I шатын орденуудаар шагнагдаа.

Тус бүридөө 8 үхибүүдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Т. С. Артемьева, мүн тус аймагай Мостовское тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр А. Н. Таракановская гэгшэд «Эхын алдар» гэжэ II шатын орденуудаар шагнагдаһан байна.

7 үхибүүдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн 10 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ III шатын орденуудаар шагнагдаа. Тэдэнэй дунда Сэлэнгын аймагай олзоборилгын артелиин хүдэлмэрилэгшэ Е. И. Волосатова, Баунтын аймагай Баргалин тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр К. П. Кривоносенко, Улан-Удэ городой Пригороднэ районой гэрэй эзэн эхэнэр А. Д. Гомзякова, Прибайкальска аймагай Шпалозаводский гэжэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр В. П. Мельникова болон бусад оролсоно.

«Эхын медаль» гэжэ I шатын медальнуудаар 14 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ II шатын медальнуудаар 20 эхэнүүд шагнагдаһан байха юм.

Ажалшадай культурна эрилтые дүүрэнээр хангахын түлөө тэмсэе!

„Победа“ колхозой культбазануудта

Закаменай аймагай «Победа» колхозой правлени болон партийна эхин организаци малшадай культурна эрилтэнүүдые хангаха тухай КПСС-эй обкомой IV пленумэй гаргаһан тогтоолые бэелүүлжэ байна. Малшадай гэр байра, культурын гуламтанууд һайнаар заһабарилагданхай.

Дархинта гэжэ газарта культбаза бүри үнихэн нээгдэһэн байна. Тэндэнь бани баригдаа, улаан булан түхеэрэгдээ. Тэрээн соонь шатар, даам, хүгжэмэй инструментнүүд бии. Энэ культбаза 6 фермэнүүдэй малшадые хангаха юм. Культбазые даагшаар коммунист нүхэр Д. Цыденов томилогдоһон байна.

Мүн тэрэшэлэн тус колхозой Хасууртай гэжэ нютагта хоёрдохи культбаза һаяхан нээгдэбэ. Цакирай дунда һургуулиин багшанар һурагшадтайгаа хамта ерэжэ, улаан булангыень гоёоһон, шэмэглэһэн байна. Тэндэнь лозунг, плакадууд болон фотомонтажууд хадагдаба. Энэ культбазын нээгдэһэн үдэр арадай судья нүхэр Убеев, колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Соктоев гэгшэд байлсажа, колхознигуудай дунда хөөрэлдөө үнгэргөө. Һүүлээрнь аймагай Культурын байшангай уранһайханай самодеятельностиин коллектив малшадта концерт харуулаа. Самодеятельностиин уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ П. Цыренов аккордеон дээрэ, типографиин хүдэлмэрилэгшэ Б. Дугаров лимбэ дээрэ наадаба. Самодеятельностьдэ хабаадалсагша нүхэр Д. Цыбиков бурят-монгол арадай дуунуудые дуулажа, малшадые ехээр һонирхуулба.

Б. Дашиев.

Уншаһайб гэхэдэ, газетэшье байдаггүй...

Мухаршэбэрэй аймагай «Холбоолжон» гэжэ нютагтахи заготскодой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагдадаггүй шахуу. Эндэ нилээд олон хүн ажалладаг юм. Теэд мүнөө хүрэтэр энэ нютагта клуб, библиотекэ, улаан булан гэхэ мэтын эмхи зургаанууд огто үгы байһаар. Ушар иимэһээ эндэ ажалладаг хүнүүд шэнэ газетэ, журналнуудые уншаха, мүн шатар, даам, домино наадаха аргагүйдэнэ. Эндэ почто зөөхөөр томилогдоһон хүншье гэжэ үгы. Иимэһээ һонирхон уншаһайб гэхэдэ, газетэшье байхагүй.

Һонирхолтой лекци, элидхэл, хөөрэлдөө оройдоошье үнгэргэгдэдэггүй, уранһайханай самодеятельностиин концертнүүд харуулагдадаггүй байна.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхаха талаар аймгүйсэдкомой культурын таһаг анхарал табихаяа яана гээшэб?

Р. Донитова.

Эдэбхитэй библиотекарь

Кяхтын аймагай Ехэ-Нугын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо библиотекэ бии юм. Софья Доржиева энэ библиотекые даагшаар томилогдоһоор ехэ үни болоогүй. Тиигээшье һаа, хүдэлмэреэ һонирхолтойгоор эмхидхэжэ шададаг юм. Хэрбээ энээнэй урда тээ 50-яад уншагшадтай байгаа һаа, мүнөө үедэ тэдэнэйнь тоо 170 хүрэнхэй.

Нүхэр Доржиева библиотекэеэ хараад һуужа байдаггүй, харин холын гүүртэнүүдтэ ажаллажа байһан хүнүүдэй дунда ойлгуулалмжын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг байна.

М. Мункуева.

Ехэ хэмжээнэй үнэтэ арһа гүрэндөө тушааба

Курумканай ондатра үсхэбэрилдэг ажахын ангуушан Иван Богатых энэ жэлэй намар-үбэлэй агнууриин сезониие муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр угтаба.

Агнууриин сезон соо ондатрын 800 арһа тушааха түсэбтэй байһан аад, мэдээжэ ангуушан нүхэр Богатых мүнөө ондатрын 1400 эрхим сортын арһа тушаагаа. Тэрэ хадаа гансашье ондатра агнана бэшэ, харин бусадшье олон ангуудые баридаг байха юм. Жэшээлхэдэ, шоно, үнэгэ, һолонго гэхэ мэтын элдэб ангуудые олоор алажа тушааба. Дүршэл ехэтэй ангуушан сезоной эхилһэнһээ хойшо хамта дээрээ 14581 түхэригтэ ангуудай арһые тушаагаад байна.

Мүн тус ажахын сезонно ангуушан Н. Щербаков агнууриин сезоной намар-үбэлэй даалгабариие 400 процент дүүргээ. Нифодий Егорович булганай 8 арһа, ондатрын 556 арһа гүрэндөө тушаажа, ехэ олзо олоо.

В. Будаев.

„Агитаторай блокнодой“ 24-дэхи номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой прэпаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнот» һаяхан хэблэлһээ гараба.

«Хөөрэлдөөндөө хэрэглэхэ материалнууд» гэһэн бүлэг соонь И. Батудаевай, А. Костеевэй «Хоёр ондоо замаар хүгжэжэ байгаа хоёр ондоо дэлхэй», И. Ильковой «Хүдөө ажахын машинанууд болон тракторнуудай заһабарилгые жэшээтэ һайнаар хэжэ үнгэргэе» гэһэн статьянууд толилогдобо. «Түрүү дүй дүршэлэй трибуна» гэһэн бүлэгтэ «Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ — түрүү дүй дүршэлэй һургуули» (Выставкэдэ хабаадагша, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Ц. Жамбаловагай лекциһээ бэшэгдэбэ). «Хөөрэлдөөндөө хэрэглэ» гэһэн бүлэг соо 1955 ондо БМАССР-эй промышленностиин хүгжэлтые харуулһан тоо баримтанууд толилогдоо. «Агитаторта туһаламжа» гэһэн бүлэгтэ 1955 оной январь һарада агитаторай хөөрэлдөө хэхэ темэ болон хэрэглэгдэхэ литература, мүн 1954 ондо «Агитаторай блокнодто» гараһан гол шухала материалнууд заагдаһан байна.

Колхозуудта тоо бүридхэлые саг үргэлжэ һайжаруулха

Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ тухай парти, правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэдэ бухгалтерска тоо бүридхэл зүбөөр эмхидхэлгэ тон ехэ удхашанартай.

Һайнаар табигдаһан тоо бүридхэл, тоосоон болбол колхоз дотороо, бүхыдөө үйлэдбэриин түсэбэй болон орошо гаращын сметые дүүргэлгын, тэрэшэлэн тарянажалай бригаданудай, малажалай фермэнүүдэй жэлэйнгээ үйлэдбэриин даалгабариие дүүргэлгын ябасые хинаха ба бэелүүлхэ арга олгоно. Тэрээнтэй нэгэн хамта тоо бүридхэл болбол колхозой ниитын зөөри хогшолой бүтэн, ойроо хүртэшэгүй байлгые хангана. Тиимэһээ колхозуудта тоо бүридхэл һайжаруулха гээшэ шухала зорилго болоно.

Манай республикын колхозуудай олохон бухгалтернууд эдэ зорилгонуудые зүбөөр ойлгоһон байна. Тэдэ колхозуудта ажахын-финансова ажал-ябуулгын хэрэг хододоо һайн байдаг. Тоо бүридхэл ба тоосоое муугаар табиһан колхозууд эмхидхэлэй-ажахын талаар дутагдалтай, экономическа һула байдаг.

Тоо бүридхэл ба тоосоон тухайда саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байдаг республикын зарим колхозуудые жэшээ болгон харуулхада болохо.

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. И. Вторушин бухгалтераар хүдэлмэрилнэ. Тэндэ тоо бүридхэл һайнаар табигдаһан, мүн ниитын зөөри хогшолой, мүнгэн зөөриин ойроо хүртэшэгүй бүтэн байха ябадалда шанга хиналта табигдаһан байха юм. Нүхэр Шигаев Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо 15 жэл соо бухгалтераар хүдэлмэрилнэ. Тоо бүридхэлөө наринаар, саг соогоо, тодо һонороор табигдаһан ябадал хадаа И. Ф. Шигаевай хүдэлмэриин һайн талань болоно. Тэрэнь колхозой бэхижэлгэдэ ехэ туһа нэмэри бололсоно. Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо (бухгалтерынь С. Д. Доржиев) болон бусад колхозуудта тоо бүридхэл һайнаар табигданхай.

Колхозуудай тэдэ бухгалтернууд артелиин ниитын ажахые бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ ябадалда ехэ үүргэ дүүргэдэг байхаһаа гадна, улад зоной дунда ехэ хүндэтэй болоһон байна.

Гэбэшье, дааһан хүдэлмэриингөө шухала удхашанартайень мэдэхые оролдодоггүй хүнүүд колхозуудай бухгалтернуудай дунда үшөө бии гээшэ. Тэдэнэр хүдөө ажахын артелиин Уставые хазагайруулан эбдэхэ ябадалтай тэмсэхын орондо, тэдэниие заримдаа далдалдаг, артелиин ниитын ажахыда гараа хүргэхэ дуратай хүнүүдые элирүүлдэггүй байна. Заримдаа тиимэ бухгалтернууд тоо бүридхэлые бусайдуулжа, өөһэдөө артелиин Устав хазагайруулдаг байна.

Урда тээнь аймагай хүдөө ажахын управленидэ ахалагша инструктор-бухгалтераар удаан саг соо ажаллажа байһан Колодин мүнөө Торийн аймагай «Коммунизм» колхоздо бухгалтераар хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Колодин колхозой тоо бүридхэл һайжаруулха, финансова хэрэгтэ ямаршье алдуу гаргахагүй, колхознигуудай аша туһые харадаг хүн байха зэргэтэй гэжэ һанагдаһан байгаа. Гэбэшье, тэрэ һанаһанда хүрэбэгүй, «Коммунизм» колхоздо тоо бүридхэл ходо гээгдэжэ хэгдэнэ. Колодин болбол колхозой түрүүлэгшэ Кречетовэй ба шалгалтын комиссиин далдалалга доро колхоздоо финансова гурим ходо эбдэнэ. Энээн тухай доро дурсагдаһан баримта гэршэлнэ. Колодин хоёр жэл соо тус колхоздо хүдэлмэрилжэ байха зуураа, абадаг салинһаа гадуур колхозой кассаһаа 5 мянга гаран түхэриг мүнгэ абаһан, мүн колхозой зөөриһөө 7 мянга шахуу түхэриг мүнгэ түрүүлэгшэ Кречетовэй абаха арга олгоһон байна. 1953 ондо Колодин, Кречетов гэгшэд колхознигуудай түлэхэ ёһотой гүрэнэй урьһаламжын 18.835 түхэриг мүнгэ колхозһоо оруулжа, колхозойнгоо мүнгэн олзо доходые бага болгоһон байха юм.

Урдань финансова хүдэлмэрилэгшэ ябаһан Красиков гэгшэ энэ аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо бухгалтераар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ болбол дааһан хүдэлмэреэ мууса дүүргэнэ. Энэ колхозой тоо бүридхэл бусайданхай. Июнь һараһаа хойшо бүридхэлэйнь нэгэшье данса тоо бэшэгдэнэгүй. Тэрээнһээ боложо, колхозой правлениин ажал-ябуулгын хойноһоо ямаршье хиналта хэгдэнэгүй, тиигэжэ тус колхоздо хүдөө ажахын артелиин Уставай бүдүүлигээр хазагайруулагдаһан баримта бии.

Заиграйн аймагай Дээдэ-Илькын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ, тус аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ, «Улаан-Эрхирик», Сэлэнгын аймагай Маленковой, Ленинэй, Байкало-Кударын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудта тоо бүридхэл хангалтагүйгөөр табигданхай.

Ниитын малажал дээрэ хэгдэдэг тоо бүридхэл колхозой тоо бүридхэлдэ тон шухала, харюусалгатай һуури эзэлнэ. Гэбэшье, правительствын тогтооһон тоо бүридхэлэй гурим малажалай фермэнүүдтэ хүсэд сахигданагүй. Олон колхозуудай ниитын малай тоо толгойн бүридхэлдэ ехэнүүд дутагдалнууд бии байһаар. Энэнь малайнгаа тоо дараад, үлүү гаргажа худалдаха, гаргашалха ябадалда хүргэнэ.

Колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй, шалгалтын комиссиин, МТС-үүдэй зооветеринарна мэргэжэлтэдэй иигэжэ шалгангүй байхадань малажалда шургаһан зарим хүнүүд фермын малай тоо бүридхэл зорюута бусайдуулжа, гараһан түлнүүдые бүридхэлдэ саг соонь оруулдаггүй, оруулхадаашье дутуу бэшүүлдэг, малай үхэһэн тухайда худал хуурмаг акт табидаг, малнуудые элдэб хэрэгсэлдэ гаргашалдаг байна.

Торийн аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гахайн фермые даагша Михайлов 4 толгой гахай бүридхэлдэ оруулангүй нюугаад, тэдэнэй нэгые өөрынгөө нэрэ дээрэ оруулһан байгаа. Тэрэ болбол энэ гахайе жэлэй саада тээ, поршоонхо байхадань ажалай нэмэлтэ түлбэридэ абаха болоһон байгааб гэһэн байна. Тэрэ поршоонхонь жэл соо колхозой юумээр эдеэлһэн байха юм. Нүгөөдэ гурбан гахайень Михайлов ондоо тээһээ орожо ерэһэн «олзо» юм гэжэ нэрлээ. Үнэн дээрээ тэдэ гахайнууд колхозойнь байһан байгаа.

Тоо бүридхэл болон тоосооной гурим һайжаруулха талаар аймгүйсэдкомуудай, МТС-үүдэй директорнүүдэй зүгһөө колхозуудай счетоводуудта (бухгалтернуудта) шухала эрилтэ хээгүй байһан дээрэһээнь колхозуудай тоо бүридхэлдэ ехэнүүд дутагдалнууд гараһан байха юм.

Колхозуудта тоо бүридхэл һайжаруулха ябадалда машинно-тракторна станцинуудай үүргэ угаа ехэ. Колхозуудай тоо бүридхэлэй талаар МТС-эй штадта байдаг инструктор-бухгалтернууд колхозуудай тоо бүридхэлые, тэдэнэй финансова хэрэгые һайжаруулан, тэдэниие али бүхы хүтэлбэреэр хангажа, туһаламжа үзүүлжэ шадаха байна.

Инструктор-бухгалтернууд болбол колхоз бүхэнэй хэрэгтэй танилсажа, счетоводуудтань (бухгалтернуудтань) бодото туһаламжа үзүүлжэ, заабари зүбшэл үгэжэ байха зэргэтэй. Тэдэнэр колхозуудай шалгалтын комиссинуудтай хамта колхозуудта саг сагтань шалгалтануудые хэхэ, мүн тоо бүридхэлэй ба хүдөө ажахын артелиин Уставые сахилгын талаар документальна шалгалта хэжэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудта, тэрэшэлэн Уставай эрилтые хазагайруулһан баримтануудта хэмжээ абажа байха ёһотой.

Гэхэтэй хамта, колхозуудай тоо бүридхэлэй талаар инструктор-бухгалтернуудаар хүдэлмэрилхэ хүнүүдые шэлэн олохо, бэхижүүлхэ ябадалда аймгүйсэдкомууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа багаар хандуулна.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет «Республикын колхозуудта тоо бүридхэл, тоосоо һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» тогтоол байгша оной сентябрь һарада абаһан байна. Энэ тогтоолой ёһоор аймгүйсэдкомууд, МТС-үүдэй директорнүүд колхозуудай тоо бүридхэлдэ байһан дутагдалнуудые богони болзор соо зайсуулха уялгатай байгаа.

Зарим аймгүйсэдкомууд, МТС-үүдэй директорнүүд энэ тогтоол дүүргэлгэдэ ёһо тэдыгээр хандажа, тоо бүридхэл һайжаруулха тушаа зохихо хэмжээ абаагүй байһаниинь шалгалтаар элирүүлэгдэбэ.

Мүнөө колхозуудта ажахын 1954 оной дүн гаргаха талаар харюусалгатай кампани эхилбэ. Энэ кампанида һайнаар бэлэдхэлгэ тон ехэ удхашанартай байна. Юуб гэхэдэ, хамагай түрүүндэ һайнаар табигдаһан тоо бүридхэл энээндэ нүлөөлхэ юм. Тэрээнгүйгөөр жэлэй тоосоон табигдажа ба артелиин олзо доход хубаатдажа шадагдахагүй гээшэ. Мүнөө мүнгэн зөөриин, мүн тоосооной, тэрэшэлэн материальна бүхы зөөри хогшолой жэлэй инвентаризаци хэгдэхэ зэргэтэй.

Колхозууд ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд ниитын ажахын экономико тухайда һонирхон, социалистическэ хүдөө ажахые эрхилхэ арга методүүдые шудалжа, хаа хаанагүй хамаг бүхы юумэ арьбалха, нарилан гамнаха, колхозой үйлэдбэриие саашадань дэбжээлгэдэ доторойнгоо арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха ёһотой.

Тоо бүридхэлые үндэһөөрнь һайжаруулан, колхозуудай ниитын үмсые арьбадхахын, бүрин бүтэн байлгахын түлөө, колхозуудай үйлэдбэриие саашадань хүгжөөн дэбжээхын, тэрэнэй экономическа хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө колхозууд ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд эршэмтэйгээр тэмсэхэ ёһотой.

А. СТАРКОВ, БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын хүдөө ажахын Устав сахиха талаар ахалагша инструктор.

Американска журналистда нүхэр Г. М. Маленковой үгэһэн харюунууд тушаа хилын саанаһаа иигэжэ мэдээсэнэ

США

НЬЮ-ЙОРК, январиин 3. (ТАСС). Ч. Э. Шаттын асуудалнуудта нүхэр Г. М. Маленковой үгэһэн харюунууд США-гэй засаг баригшадые ехээр абиртуулба. Жэшээлбэл, энэ ямар юумэн дээрэһээ харагдаааб гэхэдэ, американска хэблэл Г. М. Маленковой үгэһэн харюунууд тухай мэдээсэлые толилһон мүртөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын хэлэһэн тон шухала һанамжануудые хэрэгсээнгүй гараха гэжэ һэдэһэн байна. Американска олонхи газетэнүүд Г. М. Маленковой харюунуудые Вашингтон «хүйтөөр хүлеэн абаа» гэжэ бэшээд лэ хизаарлана.

«Дээдэ тушаалта түшэлэгшэд (США.—Ред.) тус мэдүүлгые хүйтөөр угтаа... Гүрэнэй департамент хуулита тайлбарилга үгэхэһөө арсаа»,—гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын Вашингтонско корреспондент тэмдэглэнэ.

Вашингтондохи «Нью-Йорк Таймс» газетын дипломатическа корреспондент Уэгонер иигэжэ тэмдэглэнэ: «Дальна Востогой асуудалнуудые шиидхэхэ тухай хэлсэжэ хэхээр Соведүүдэй бэлэн байһанаа дахин мэдүүлхэдэнь, США-гэй гадаадын-политическэ түшэлэгшэд энээндэнь хүйтөөр хандаба. Коммунистическэ Хитадай бүрин хабаадалгатайгаар Зүүн зүгэйхидэй ба Баруун зүгэйхидэй зүблэлгэ түйлаха тушаа премьер Георгий Маленковой һанамжые советскэ политикые «юрэ дабтан найруулга» гээд США-гэй тэдэ түшэлэгшэд арсаба...»

Г. М. Маленковой харюусаһан улсхоорондын бүхы асуудалнуудһаа Дальна Востогой асуудалнуудые хэлсээнүүдэй аргаар гурэмшүүлхэ гэһэн харюусынь лэ американска хэблэл диилэнхидэнь тайлбарилһанаинь һонинтой юм.

Германска асуудал тушаа хэлэһэн болоо һаа, өөрынгөө хараа бодолые үсөөхэн газетэнүүд Г. М. Маленковой мэдүүлгэдэ зүришүүлэн табиха һэдэлгэ хэнэ.

АНГЛИ

ЛОНДОН, январиин 3. (ТАСС). Американска журналист Ч. Э. Шаттын асуудалнуудта Г. М. Маленковой үгэһэн харюунууд Лондондо ехэ һонирхол үүсхэбэ. Эдэ харюунууд тухай мэдээсэл Лондондо орой абтабашье, январиин 1-дэ олонхи газетэнүүд тэдэ харюунуудые оройнгоо гаргалганда толилбо. Зүгөөр эдэ газетэнүүд тус харюунуудые тайлбарилангүйгөөр толилоо. Жэшээлхэдэ, «Дейли экспресс» газетэ тус харюунуудые хүнэй харахаар газартэ толилхын тула түрүүшынгээ хуудаһые бүлтыень дахин шэнээр зохёожо хэблээ.

Гадаадын хэрэгүүдэй англиска министерство хуулита тайлбарилга үгэһэн байна.

Женевскэ зүблөөнэй дүй дүрэшэлые хараадаа абажа, Дальна Востогтохи арсалдаануудые гурэмшүүлхэ тушаа дипломатическа хэлсээнүүдэй хэгдэхэ ябадалые һайшааха хэрэгтэй гэһэн Г. М. Маленковой мэдүүлгэ тухай хэлэжэ зуураа, англиска гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түшэлэгшэ: «Женевскэ зүблөөн туһатай байгаа» гэжэ мэдэрбэ. Гэбэшье, Дальна Востогтохи түбэгтэй байдалые англиска правительство һулааруулхые эрмэлзэдэг гээд саашань зааха зуураа, тэрэ түшэлэгшэ «Дальна Востогой хэрэгүүдые зүбшэн хэлсэлгэ» амжалтатайгаар үнгэрхэ гэжэ мүнөө үедэ һанахань бэрхэтэй байна гэжэ тэмдэглэбэ.

Дүрбэн агууехэ гүрэнэй правительствонуудай толгойлогшонорой хоорондо зүблөө зарлалгада хүргэхэ хэлсээнүүд тухай асуудалаар нүхэр Г. М. Маленковой харюу тушаа хэлэхэ зуураа, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түшэлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ: «Манай политика премьер-министрын ба гадаадын хэрэгүүдэй министрын мэдүүлгэнүүд дотор нэгэнтэ бэшэ тайлбарилагдан хэлэгдэн һэн.»

Үсэгэлдэрэй ба мүнөөдэрэй бүхы газетэнүүд Г. М. Маленковой харюунууд тушаа гадаадын хэрэгүүдэй министерствын дурсагдаһан тайлбаринуудые толилно. Тиихэ зуураа зарим газетэнүүд имагтал Дальна Восток тухай асуудалые онсолон тэмдэглэнэ.

Гэхэ зуура, Дальна Востогой асуудалнуудаар дипломатическа хэлсээнүүдые хэхые англиска правительствын бурууушаан хандадаг тухайда олонхи газетэнүүд гаршагууд соогоо онсолон тэмдэглээ.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, январиин 3. (ТАСС). Мүнөөдэрэй үглөөнэй парижска газетэнүүд нүхэр Г. М. Маленковой харюунууд тушаа тайлбарилгануудаа хүнэй харахаар газарта толилоо.

Парижска хэлсээнүүдэй эсэслэн баталагдаһанай һүүлээр хэлсээнүүдые хэжэ болохо тухай ярилдаагаар германска милитаризмые хамгаалагшад өөһэдыһөө ябуулгануудые дадалхаяа һэдэнэ гээд «Юманите» газетэн гадаадын-политическэ шэнжэлэгшэ Пьер Курдат бэшэнэ. Гэбэшье, тус хэлсээнүүдые батална̌ан һүүлээр зүбшэн хэлсэхэ юумэн үгы болохо дээрэһээнь германска асуудал тушаа Зүүн зүгэй хэлсээнүүдые хэжэ гэжэ мэдэршэ туһа өмэрүүгэй ябадал болохо гэжэ автор бэшэнэ.

«Теленьюс» гэжэ американска агентствын түшэлэгшэд Маленковой үгэһэн харюунууд энээн тушаа иимэршье ажаг һэжэг түрүүлнэгүй: улсхоорондын асуудалнуудые, нэн түрүүн Германи тухай асуудалнуудые нэгэн талаһаа өөһэдөө мэдэн шиидхэлгэ хадаа дурбэн гүрэнүүдэй зүблөөн дээрэ асуудалнуудые һайн тэгшэнь шиидхэхэ арга боломжые США-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствонуудай зүгһөө үгы болгохо гэһэн һэдэлгэ мун. «Иимэ политика ябуулжа байһан хадаа, дурбэн гүрэнүүдэй хоорондо зүблөө үнгэргэхэ тухай хоёһон найдуулгаар ардуулые мэхэлжэ болохогүй» гэжэ Маленков эли тодоор онсолон тэмдэглэнэ.

ХИТАД

ПЕКИН, январиин 2. (ТАСС). «Теленьюс» гэжэ телевизионно ба кинохроникальна компаниин вашингтонско бюрое даагша Чарльз Эдвард Шаттын асуудалнуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой үгэһэн харюунуудые мүнөөдэр «Жэньминьжибао» газетэ хүнэй харахаар газарта толилбо.

ШАНХАЙ, январиин 3. (ТАСС). Американска телеграфна агентствын корреспондентын харюунуудта нүхэр Маленковой үгэһэн харюунууд Хитадай олонииетэ хүн зониие ехээр һонирхуулба. «Цзэфанжибао» газетэ нүхэр Г. М. Маленковой харюунуудые үсэгэлдэр бүлтыень толилоо.

Шанхайска арадай радиостанци нүхэр Маленковой харюунуудта ехэ анхарал табяа. Тэдэ харюунуудые тус радиостанци хэдэ дахин дамжуулаа.

«Вэньхуэйбао», «Синьвэньжибао», «Лаодупо» гэжэ шанхайска газетэнүүд Чарльз Эдвард Шаттын асуудалнуудта нүхэр Маленковой үгэһэн харюунуудые мүнөөдэр толилбо.

БОЛГАРИ

СОФИ, январиин 3. (ТАСС). «Работническо дело» газетэ Чарльз Эдвард Шаттын асуудалнуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой үгэһэн харюунуудые зориулан мүнөөдэр түрүү бэшэг толилбо. Улсхоорондын харилсаануудай түгшүүрэйтэй байдалай гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, үнөөгөө абахые һэдэдэг армиие Баруун Германида дахин бии болгохо тушаа американска дээдэ албан тушаалтанай бэелүүлдэг һэдэлэл, буу зэбсэг зэрлэлтгаар түхеэрэлгэ, мүн тэрэшэлэн Советскэ Союзые болон эб найрамдалда дуратай бусад оронуудые тойруулаад хэдэн олон американска сэрэгэй базануудые байгуулдаг ябадал мүн болоно гэһэн Г. М. Маленковой үгэнүүдые тус газетэ онсолон тэмдэглэжэ толилбо.

ПОЛЬША

ВАРШАВА, январиин 3. (ТАСС). Нүхэр Маленковой харюунууд шэнэ жэлдэ эб найрамдал ба амгалан байдал бэ. бэедэжэ хүсэһэн дэлхэй дээрэхи бүхы хүнүүдэй һанал хүсэлые элеэр харуулна гэжэ «Трибуна Люду» гэһэн польско газетэ заана. Эдэ харюунууд эб найрамдалые хүсэдэг хүнэй эрмэ үнэн нангин эрмэлзэлые элирхэйлнэ. Энэдэ юун тухай хэлэгдэжэ байнаб гэбэл, хоёр талынууд өөһэдынгөө хоорондо харилсаа тогтооходоо, амгалан һоор эрэлэй оршохо болохо ба оршохо шухала байһан ябадалые, бэе бэеһээнгөө хуулита интересүүдые хараадаа абажа үндэһэ болохо һэтой.

США-гэй ба Англиин зүгһөө бүдүүлгэөр баалалта хэгдэһэнэй эсэстэ парижска хэлсээнүүдые французска парламентын баталһан ябадал манай ороной бүхы арадуудай зүгһөө ехэ зэбүүрхэл үүдхэһэниинь мэдээжэ, ушарынь германска милитаризмые дахин һэргээхэ гэшэ юун гэһэн үдхатайб гэжэ, вермахт ямар гай аюул асардаг бэ гэжэ Европа нэгэнтэ бэшэ ойлгоһон байха юм гэжэ тус газетэ саашань заана.

Баруун Германида сэрэгэй машинын дахин һэргээгдэхэ аюулай бии болоод байһадэ, эб найрамдалай лагериин оронууд ... анхаардахагүй байна.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, январиин 3. (ТАСС). Ч. Э. Шаттын асуудалнуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой үгэһэн харюунуудые чехословацка хэблэл болон радио анхаралаа ехээр табина. Пражска радиостанци эдэ шухала документнүүд тухай мэдээсэлые хэдэ дахин дамжуулаа. Мүнөөдэр «Руде Право», «Праце», «Лидова демократие», «Земедельске новины», «Свободне слово» болон бусад газетэнүүд Г. М. Маленковой үгэһэн харюунуудые хүнэй харахаа газарта томо гаршагтайгаар толилбо, тиихэ зуураа эб найрамдал ба улсхоорондын аюулгүй байдал хангахын аша туһада бүхы оронуудай арадуудай хүсэ шадалые нэгэдхэхэ шухала гэжэ онсолон тэмдэглэбэ.

«Ч. Э. Шаттын асуудалнуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой үгэһэн харюунууд мүнөөнэй улсхоорондын байдалые эли тодоор шэнжэлэн харуулһанаа гадна, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал саашадань бэхижүүлхэдэ шухала гол арга нүхэсэлнүүдые заажа үгэнэ»,—гэжэ «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ.

Советскэ гадаадын политикын үндэһэн шухала хараа һөөнүүдэй нэгэниинь арадуудай амгалан һоор эрэлэй гэлээд оршохо, хани һөөной харилсаа холбоо байгуулха һэо, бэе бэеһиингэ интересүүдые хүндэлэлсэхэ ябадал болоно гэжэ тус газетэ үргэлжэлүүлэн бэшэнэ. Советскэ Правительствын энэ хараа һөө Берлинскэ болон Женевскэ зүблөөнүүд дээрэ эрид шууд баримталагдаһан байгаа. Эдэ хараа һөөнүүдые үндэһэ болгон, Советскэ правительство ООН-эй юһэдэхи сесси дээрэ зэбсэгжэлгэ хорооход ба атомна, водородно болон хүниие олоорнь алалдаг бусад түрэлэй буу зэбсэг хорихын түлөө тэмсээ һэн.

Г. М. Маленковой найруулан хэлэһэн Советскэ Правительствын үзэл бодол бүхы оронуудай үргэн нииитэ арад зоной эрилтэнүүдтэ сүм зохилдон таараладана.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, январиин 3. (ТАСС). Ч. Э. Шаттын асуудалнуудта нүхэр Г. М. Маленковой үгэһэн харюунуудые мүнөөдэр берлинскэ демократическа хэблэл бүрин толилбо.

Германска милитаризмые дахин һэргээлгэдэ, шэнэ дайн сэрэг бэлэдхэлгэдэ зориулагдаһан баруун гүрэнүүдэй агрессивна политикые бодолуха шухала һэжэ Г. М. Маленковой харюунууд дотор хэлэгдэһэшые «Форвертс» газетэ онсолон тэмдэглэжэ хэблэбэ. «Эб найрамдалые ба улсхоорондын аюулгүй байдалые сахихын тула бүхы оронуудай арад зоной хүсэл эрмэлзэлые нэгэдүүлхэһээ шухала зорилго мүнөө үедэ байхагүй» гэһэн мэдүүлгэ мүн тэрэшэлэн онсолон тэмдэглэгдэжэ толилогдобо.

ИНДИ

ДЕЛИ, январиин 3. (ТАСС). Советскэ Союзай премьер-министр Маленков американска арадта үнэн зүрхэнэй амаршалгые, шэнэ жэлэй эрхим һайн хүсэлнүүдые хүргэһэ гэжэ Делиин радиогой тайлбарилгануудай дотор хэлэгдэнэ. Хоёр оронуудай хоорондо бата бэхи, үни удаан саг соо байха амгалан һөөной харилсаа байгуулхын тулада Советскэ Союз бүхы арга боломжонуудые хэрэглэхээрээ саашадаашье бэлэн байна гэжэ Маленков зааба. Холбоото Штадуудай ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондо хани һөөной харилсаануудые саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхын тулада бүхы арга боломжонууд бии гэжэ Маленков хэлэһэн байна.

Дедиер тухай Югославиин коммунистнуудай союзай ЦК-гэй хиналтын комиссиин шиидхэбэри

«Борба» гэжэ газетын мэдээсэлэй һоор, СКЮ-да хоротой ябуулга хэһэнэйнь түлөө, мүн Югославиин интересүүдтэ хоро хүргэжэ байгаа ажал-ябуулгынь түлөө В. Дедиерые союзай зэргэһээ, мүн ЦК-гэй составһаа гаргаха тухай шиидхэбэриие Югославиин коммунистнуудай союзай Центральна Комитедэй хиналтын комисси баталба.

Дедиер хадаа оронойнгоо улсхоорондын нэрэ хүндые буурулхые оролдоһон, Югославида дурагүйгөөр хандадаг хариин гүрэнүүдэй засаг баригшадта алба хэхээр бэлэн байһанаа Джиластай хамта дурадхаһан байна гэжэ шиидхэбэриин соонь хэлэгдэнэ.

Советско-хитадай хани барисаанай агууехэ хүсэнэй шэнэ жэшээ

Акционернэ нефтяной обществын, мүн судна барилгын компаниин советскэ хубита Хитадта дамжуулан үгтэбэ

ПЕКИН, январиин 1. (ТАСС). Дальний гэжэ портһоо Синьхуа агентствын мэдээсэлэнэй һоор, советско-хитадай судна барилгын компанидахи советскэ хубитые Хитадта дамжуулан үгэлгэ дашарамдуулан энэ декабриин 31-дэ суглаан болоо.

Энэ компанидахи советскэ хубитые Хитадта үгэхэ тухай шиидхэбэри энэ суглаан дээрэ соносхогдоо. Удаань советскэ генеральна директор, мүн Хитадай компаниин генеральна директорэй орлогшо советскэ хубитые дамжуулан үгэхэ тухай протоколдо гар табяа.

Машина бүтээлгын 1-дэхи министерствын орлогшо Ли Ю суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, компаниин хүдэлмэрине нэргээхэ ба һайжаруулха хэрэгтэ туһалһанайнь түлөө Советскэ правительствэдэ, мүн советскэ мэргэжэлтэдтэ баясхалан хүргөөд, советскэ мэргэжэлтэдэй дурасхаалда значокууд бэлэглээ. Компаниие Дальниин гүрэнэй судна бүтээлгын компани болгон нэрлэхэ гэһэн министерствын шиидхэбэри тухай тэрэ мэдээсээ.

ПЕКИН, январиин 1. (ТАСС). Урамчуһаа Синьхуа агентствын мэдээсэлэнэй һоор, советско-хитадай акционернэ нефтяной обществодохи советскэ хубитые Хитадта дамжуулан үгэлгын һөолол декабриин 31-дэ болоо. Энэ обществын ажал-ябуулгые 1955 оной январиин 1-һээ болюулха, обществын правлени болон активуудые шэнээр байгуулагдаһан Синьцзянска нефтяной компанида дамжуулан үгэхэ тухай шиидхэбэриие Хитадай болон советскэ акционернүүдэй түлөөлэгшэд һөолол дээрэ мэдээсээ.

Акционернэ холимол обществын генеральна директор Ма Цай үгэ хэлэжэ зуураа, дурбэн жэлэй турша соо обществын түйлаһан ехэ амжалта тухай хэлээд, энэ обществодо ажалаһан советскэ мэргэжэлтэдэй туһаламжые ехээр сэгнээ.

Хани һөөной, үнэн зүрхэнэй туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө советскэ Правительстводэ, мүн советскэ арадта КНР-эй түлишын промышленностиин министр Чэнь Юй баясхалан хүргэбэ. Хитадай нефтяной промышленностиие хүгжөөлгэдэ советско-хитадай акционернэ нефтяной обществын ажал-ябуулгын түйлаһан ехэ удхашанартай байһые тэрэ тэмдэглэбэ. Чэнь Юй мэргэжэлтэдтэ значогууд болон грамотануудые барюулаа.

„Советскэ Союзаар ябахадаа „Эб найрамдал" гэһэн үгые хаа хаанагүй уншаабди"

СССР тухай уругвайска врачын бэшэһэн ном

МОНТЕВИДИО, январиин 4. (ТАСС). «СССР иимэ юм» гэһэн гаршагтай Хуан Франсиско Пасос гэгшын бэшэһэн номые «Пуэблос Унидос» гэжэ уругвайска хэблэл гаргаба. Номой автор — Уругвайн түрүү элитэ ажал-ябуулагша, мэргэжэлээрээ врач ВОКС-ын урялаар 1953 ондо Советскэ Союз ерэһэн юм. Тэрэ хадаа фабрика заводуудаар, совхозууд болон колхозуудаар, больницанууд болон һургуулинуудаар, театрнууд болон музейнүүдээр ябажа хараһан, олон тоото советскэ хүнүүдтэй уулзаһан байгаа.

Номой автор түмэр хаалта гэлсэдэг буржуазна хардагшадай худал хуурмаг үгэнүүдые шүүмжэлхэ зуураа, советскэ хүнүүдэй ажабайдалтай хариин гүрэнүүдэй ажалшадай һайнаар танилсахын, мүн бусад оронуудай арадуудай ажабайдалтай советскэ хүнүүдэй танилсахын тулада Советскэ Союз ехэ оролдолго гаргана гэжэ тэрэ заана. Советскэ Союзда байхадаа бидэнэр дуратай газартаа ошодог, хүсэһэн лэ бүхы юумэнүүдые харадаг байгаабди. Бидэнэр городууд болон хүдөө нютагуудые хараһан, СССР-эй столицада байһан, мүн тэндэһээ 3 мянган километрын зайда ошоһон байнабди... Үнэн сэхэ, юрын айлшадые һайнаар хүндэлдэг, бусад оронуудай арадуудта хани халуунаар ба хүндэтэйгөөр хандадаг, эб найрамдалые сахиха ба бэхижүүлхые ехээр оролдодог байһаараа советскэ хүнүүд шалгарна гэжэ автор заана. «Эб найрамдал» гэһэн үгые советскэ газар дээгүүр ябахадаа хаа хаанагүй дуулалаг ба уншадаг байгаабди»,—гэжэ Пасос бэшэнэ.

Советскэ культурын амжалта тухай, советскэ арадай үндэр дээдэ культура тухай Пасос магтан бэшэнэ. «Юрэнхы культурые хүгжөөхэ ба дэлгэрүүлхэ тухай анхарал оролдолго хадаа правительствын ба арадай гол оролдолгонь болоно гэжэ Советскэ Союзай бүхы юумэнүүдые харахадаа бидэнэр этигээбди»,—гэжэ тэрэ хэлэнэ. Хүнэй аша туһада албан хэрэглэлдэ, арад зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлгэдэ, эхэнэрые ба үхибүүдые анхарал оролдолгоор хүрээлэдэ зориулагдаһан советскэ медицинын амжалта тухай ном соонь ехээр бэшэгдэнэ. Хүдэлмэришэд болон тараашадай ажабайдал тусхай бүлэг соо харуулагдана. Хүдэлмэришэд болон тараашад һайн ажабайдалтай ба үндэр дээдэ культуратай байһые автор тэрэ бүлэг соогоо харуулна. Хүн түйхада, тэрээнэй саг үргэлжэ дээшэлжэ байгаа материальна болон культурна эрилтэнүүдые хангаха тухай Советскэ Союзай правительствын эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргадагые Пасос эли тодо жэшээ дээрэ харуулна.

Бельгидэ бүтээгдэһэн теплоход Советскэ Союзда дамжуулан үгтэбэ

БРЮССЕЛЬ, январиин 1. (ТАСС). «Боель» гэжэ фирмын бүтээһэн 4 мянга 600 тонно уһа туридаг «Александр Герцен» гэжэ ашаагай теплоход Тамизе городой верфьдэ үсэгэлдэр Советскэ Союзда дамжуулан үгтэбэ. Энэ теплоход хадаа советскэ захилаар Бельгидэ 1954 ондо бүтээгдэһэн табадахи суднань болоно.

СССР ошохо тухайгаа Неругэй хэһэн мэдүүлгэ

ЛОНДОН, январиин 3. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Калькуттаһаа мэдээсэһэнэй һоор, энэ жэл Советскэ Союз ошохо һанаатайб гэжэ Индиин премьер-министр Неру пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Индийскэ парламентын удаадахи бюджетнэ сессиин апрельдэ дүүрэһэнэй һүүлээр СССР ошохоб гэжэ Неру хэлээ.

Индидэ шэнэ электростанци баригдаба

ДЕЛИ, январиин 3. (ТАСС). Сатледж гэжэ мүрэн дээрэ баригдаһан түрүүшын гидроэлектростанци үсэгэлдэр ашаглалгада оруулагдаба. Шэнэ электростанциин ашаглалгада оруулагдахада Инди 48 мянган киловатт электроэнерги нэмэлтэ болгон абаха юм.

Американска генералай хэһэн мэдүүлгэ

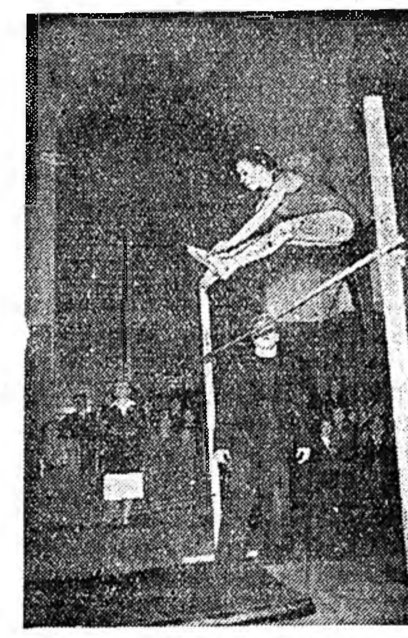
НЬЮ-ЙОРК, январиин 3. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Сеулһээ мэдээсэһэнэй һоор, Корейдэ хэрбээ дайнай болоо һаа атомна зэбсэг хэрэглэхэһээ Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ хүсэнүүд сухарихагүй юм гэжэ США-гэй Штадуудай начальнигуудай нэгэдэмэл бүлэгэй түрүүлэгшэ Рэдфорд Сеул ерэһэн сасуугаа мэдүүлгэ гэнэ.

Панамын президент алуулагдаба

НЬЮ-ЙОРК, январиин 3. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Панамаһаа мэдээсэһэнэй һоор, Панамын президент Ремонэй морбор ябаха үедэнь пистолет-пулемедүүдтэй танигдагүй хүнүүд тэрээниие буудажа алаа. Ремонтэй сугтаа ябаһан 6 хүн мүн бууддуулагдаа, тэдэнэрэй нэгэниинь алуулаһан байна.

НЬЮ-ЙОРК, январиин 3. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Панамаһаа мэдээсэһэнэй һоор, президент Ремон шархатажа үхөө. Панамын гадаадын хэрэгүүдэй министр Хосе Рамон Гисадо президентын тушаал эзэлбэ.

ПАРИЖ, январиин 3. (ТАСС). Франс Пресс агентствын вашингтонско корреспондент панамска президент Ремонэй алуулһан тухай хэлэхэ зуураа, панамска канал тухай асуудалаар зарим хэлсээнүүдые хэхын зорилгоор Ремон жэлэй саада тээ Холбоото Штадууд ошоһон юм, тэрэ хэлсээнь США Панама хоёрой хоорондо һаяхан боложо дүүрөө гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ.

Ярославль. Ураншайханай гимнастикаар өөһэд хоорондын-командна түрүү һүури эзэлхын түлөө мүрысөөн болоо. Спортивна шанга тулалдаанай эсэстэ 54 баллтай болоһон Лилия Пазмутдинова (Свердловск) нэгэдэхи һүури эзэлжэ, 1954 оной СССР-эй чемпионой нэрэзэргэ олоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ураншайханай гимнастикаар 1954 оной СССР-эй чемпионка Лилия Назмутдинова үндэрые харайжа байна. ТАСС-эй фотохронико.

Хүдөөгэй ажалшад һонирхолтой концерт хараба

Гүрэнэй Бурят-Монголой филармониин артистнар Мухаршэбэрэй аймаг гаража, тэндэхи ажалшад, МТС-эй механизаторнууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, колхозой гэшүүд болон һургуулиин багшанар, һурагшадта концертнүүдые харуулаа.

Артистнарай табиһан концертые ажалшад ехэтэ һонирхожо хараба. Жэшээлхэдэ, Суулгын дунда һургуулиин һурагшад болон багшанар, Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд артистнарые халуунаар угтажа, тэдэнэй концертые ехээр һонирхоо.

Мүн Бурят-Монголой түрүүшын иллюзионист Арсен Галсанэ гэгшын харуулһан фокуснуудые, филармониин артистнарай акробатическа номернуудые мүн лэ һайшаан харабан байна.

Концертнүүдэй һүүлээр аккордионой иргуу аялга доро хатар, танца болоо. Иигэжэ колхозой гэшүүд, һургуулиин һурагшад болон багшанар үдэшынгөө сүлөөтэй сагые хүхюун сэнгэлгээр үнгэргөө.

Ц. Бато-Очиров.

Волейболистнарай уулзалга

Улан-Удын Лениной орденто паровозо-вагонно заводой Культурын ордонной спортивна зал соо үдэшэндөө, мүн амаралтын үдэрнүүдтэ заводой олон тоото спортсменүүд сугларжа волейболоор, баскетболоор мүрысэдэг, бэлэдхэлэй занятинуудые үнгэргэдэг байха юм.

Һаяхан эндэ эдиршүүлэй спортивна һургуулиин волейболистнар заводой «Локомотив» гэжэ һайндуранай спортивна обществын спортсменүүдтэй уулзаа. Энэ уулзалгада хоёр командануудай спортсменүүдэй хоорондо спортивна шанга тулалдаан болоо. Тиин һайн бэлэдхэлтэй байһан эдиршүүлэй спортивна һургуулинхид 3:0 тоотойгоор заводойхидые шүүгээ.

М. Власьевский.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря — 3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00344. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 30.